

LAISVOJI LIetuVA

Lietuvių savaitraštis
Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.



Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

IX metai.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, sausio (January) 27 d. 1955 m.

Kaina 10 c.

Nr. 4 (226)

Grįžkime Lietuvos bylos ginti

Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvini-
mo Komitete ir visuomenėje te-
betrunkant nevaisingiem ginčam
dėl įvairių kompetencijų, konsoli-
dacijų bei organizacijų.

mes, šį pareiškimą pasirašan-
tieji junginiai, sutarėme organi-
zuotai derinti savo veiklą,

siekdami, kad tai padėtų —
sustiprinti pagalbą tautos at-
sparumui bei pasipriešinimui prieš
nelaisvę,

paskatinti politinių santykių
kultūros ugdymą bei kovą su ža-
lingais reiškiniais užsienio lietu-
vių veikloje,

palaikyti Lietuvos valstybės
teisinio tęstinumo dėsniu pagrįstą
bendradarbiavimą su užsienio-
se veikiančiomis Lietuvos valsty-
bės institucijomis.

Taip sutardami, mes neatmeta-
me nuosirdžių ir viltingų pastan-
gų bei bandymų sujungti vienin-
goje ar bent suderintoje veikloje
visas laisvas mūsų tautos pajėgas
Lietuvos nepriklausomybės bylai
ginti. Tačiau laikome esant ne-
leistina atidėlioti neribotam lai-
kui tiesioginius visų laisvėje esan-
čių lietuvių uždavinius.

Todėl ryžtames sava bendra
iniciatyva imtis tautinių uždavi-

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas

Iš visų narių laukiame greitos
ir energingos tautos išsamos į fon-
dą sutelkti. Visus tautiečius, pri-
tariančius mūsų pasiryžimui, kvie-
čiame darbu ir aukomis dalyvauti
fondo sudaryme.

Lietuvos Nepriklausomybės Fon-
do vardas reiškia nuosirdžių inten-
siją ko tikslingiausiai panaudoti
fondą kovai dėl Lietuvos gyvybės,
laisvės ir nepriklausomybės, ne-
apsunkinant jo savitarpiųjų rung-
tyniavimų našta.

Ligi bus sudaryta nuolatinė fon-
do valdyba, mūsų junginių vado-
vybių sutartinai paskirta fondo
organizacinė komisija atlieka or-
ganizacinį fondo tvarkymą ir pra-
deda lėšų telkimą. Jos igalotiniai
kreipsis tiesiog į pritariančiuosius
mūsų pasiryžimui.

Kviečiame visus palankiai su-

nių, kiek jų atlikti bus įmanoma
mūsų bei į mūsų kvietimą teigia-
mai atsiliepusios visuomenės je-
gomis.

Rūpestingas Lietuvos problemų
studijavimas, to studijavimo vai-
sių atitinkamas panaudojimas mū-
sų ir ypač kitų tautų visuomenėje
ir pagal galimybę Lietuvos Kraš-
tui informuoti — yra, mūsų įsiti-
kinimu šiuo metu labiausiai rei-
kalingi, bet vis dar aplėsti ar tik
pakrikai teatliekami darbai. Į juos
ryžtames kreipti daugiausia dė-
mesio, nesišalindami, žinoma, ir
nuo kitų Lietuvos nepriklausomy-
bės bylai reikalingų uždavinių at-
likimo.

Savo veikloje esame nusistatę
atsižvelgti Lietuvos Diplomatines
Tarnybos jos veikime galiojančia
tvarka teikiamų patarimų bei nu-
sistatymų, turėdami galvoje, kad
Lietuvos nepriklausomybės bylos
gynimo sklandumas bei sėkmin-
gumas esti tik kliudomas, jei vyk-
domas be prideramo ryšio su te-
beegzistuojančiomis Lietuvos val-
stybės institucijomis.

Uždaviniams vykdyti, jėgoms
sutelkti, darbo sąlygoms bei prie-
monėms parūpinti, steigiamas

tikti fondo atstovus ne tik savo
auka, bet ir talkininkauti, paska-
tinant ir kitus savo pažįstamus
taip pat prisidėti prie fondo.

Kviečiame parenti mūsų pas-
tangas, kad tartas žodis virstų ap-
čiuopiama pažanga Lietuvos nep-
riklausomybės byloje.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis,
Lietuvos Laisvės Kovotojų S-ga,
Lietuvių Rezistencinė Sąjunga,
Lietuvių Tautinis Sąjūdis.

New York, 1955 m., sausio 22 d.

Lietuvos Nepriklausomybės
Fondo Organizacinėje Komisijoje
yra: Leonas Virbickas, Kazys Si-
liūnas, Bronius Bieliukas ir Bro-
nius Nemickas. Adresas: LNF,
c. o. K. Siliūnas, 134—34 Frank-
lin Ave., Flushing, N. Y.

—□□—

Biznieriaus skola savo tautai

KUR GALĖTUME PRISIDĖTI?



J. J. Bachunas

Visa tautiškai tebegyva ir są-
žininga Amerikos lietuvių bend-
ruomenė — pradendant darbinin-
kais ir baigiant biznieriiais bei pro-
fesiaionalais — dalyvauja visuome-
ninių ir labdarinių darbų rėmi-
me nuo senų laikų ir dabar.

Būtų skaudi neteisybė tai už-
miršti ar tyčiomis nutylėti. Klau-
simas tik, kiek turime tos tautiš-
kai tebegyvos ir sąžiningos lietu-
vių visuomenės narių? Nemoke-
čiau atsakyti ir jūs vargiai suski-
čiuotumėt. Turime tiek, kiek tu-
rime — kiek duosni ranka per me-
tus sumeta. Tik dažnas nusiskun-
džia, kad vis per mažai, kad ne
tik turėtume, bet ir lengvai galė-
tume žymiai daugiau sumesti.

Dabar dažniausios aukos eina
gynėjai kaip Belfai, senieji
prieglaudoms. Kitos jau turi
tautiško visuomeniško pobūdžio,
kaip Vasario 16 d. lietuvių gimna-
zija Vokietijoje, moksleiviams
parenti, skautams, Lituaniškos
Instituti, tautos veteranams pa-
dėti ir t. t. Kitos vėl grynai tau-
tiškai politinio pobūdžio, kaip A-
merikos Lietuvių Tarybos vajai,
aukos rezistencijai prieš Lietuvos
okupantą, aukos Vliko Tautos
Fondui. (Net dėl šių pastarųjų
aukų Vlikui vis daugiau dabar ky-
la ginčų, ar tikslingai ten Lietu-
vos vadavimui skirtos lėšos su-
eikvojamos... Tai rimtas ir platus
klausimas, kurio neliesiu, nes čia
kalbu apie biznierių aukas lietu-
viškiems reikalams, visai nepri-
klausomai nuo partinių ar religii-
nių įsitikinimų. Kaip kiti žmonės,
taip ir biznierių yra visokių pa-
žiūrų. Mums svarbu, kad jie lik-
tų lietuviai ir remtų visus lietuvis-
kus reikalus, tegu kiekvienas pa-
gal savo skonį ir prijaunimą.

Pagaliau, spauda... knygos... sa-
vaitraščiai ir mūsų kultūriniai žur-
nalai... Gal dar vienas tautiečių
dvasios, dienraštis (čia vis atsilie-
pia anas Bachunas, raidžių rinkė-
jas, lietuvių laikraščių adminis-
tratorius, leidėjas...).

Žinau, kad visi tie planai dideli
ir neabejoju, daugelio svajonėmis
vadinami, vis dar neįgyvendinta.
Bet juos palaipsniui galima įgy-
vendinti. Biznieriiai galėtų, tik tu-
ri suprasti ir panorėti — savo tau-
tiečių labai ir lietuviųbei skolą at-
mokėti.

Dauguma esame šiandien pra-
sikūrę ir toliau daroma pažanga
spartesnė, negu bet kada praityje
— mūsų išėjvijos nueito kelio.
Pats laikas! Kapitalai kraunasi.
O išmaningų pagelbininkų turime
šiandien irgi daugiausia.

Tieskime vieni kitiems ranką.
O biznieriaus ištiestas delnas tu-
ri būti ne tuščias. Sukursime di-
dingus mūsų sąmoningumo pam-
inklus, kurie nepasakės aplinku-
mos jūrose ir svetimi vėjai nesu-
griaus.

—□□—

nieko patvaresnio, gražesnio, stam-
besnio ir didingesnio nepastatysiu-
me.

O kad pastatytume, tai su to-
mis mažomis vieno dolerio ar pen-
ktnės paprastomis aukomis to nie-
kad nepadarysime. Čia reikia nau-
jos sąmonės pabudimo, naujo pla-
tesnio susipratimo, pasakyčiau at-
gimimo. Ir čia niekas neapsieis ir
nieko vertingo nepavyks padaryti
be stambiųjų, vidutinių ir visų vi-
sokių lietuviškų profesionalų ir
biznierių pagalbos.

Jiems tebėra atvira ir garbin-
ga proga parodyti, kokią vietą,
reikšmę ir svoris lietuvis biznie-
rius turi, lietuviškos biznio kor-
poracijos gali ir privalo turėti A-
merikos lietuvių visuomenėje. Jei
tos misijos biznieriiai dabar neat-
liks, Amerikos lietuvių istorija
bus daug pilkesnė. Pirmieji tos
knygos puslapiai — ir, ypač, jos
vidurys, bus labai gražūs, bet ant-
roji pusė ir gal pabaiga, bus pil-
ta, kaip ir kaltinimas daugeliu iš
mūsų.

Negi mes to norėtume? Many-
čiau, kad ne.

*

Mums atėjo pats tikrasis ir vė-
liausias laikas eiti prie stambesnių
lietuviškų visuomeninių, tautinių
ir kultūrinių centrų bei institucijų
įkūrimo. Tokių, kurios nepaieina
nei su šia bėgama diena, nei su
dešimtmečiu. Kitaip lietuviybė ga-
li pranykti Amerikoje, ir pėdsakų
nepalikti.

Tokiems tikslams aukos priva-
lo būti didesnės. Kokia progra-
ma? Plati ir įvairi, bet leiskite
suminėti kad ir tokius dalykus:

Tautos namai didžiosiose lietu-
viškose kolonijose... Fondas mū-
sų tautinio darbo žymiesiems ir
užsipelniusiems veteranams... Naš-
laičių namai, senelių prieglaudoms,
kiek jų nepajėgia turėti parapijos.
Moksleivių fondas... Skautams
remti draugija... Fondas menui ir
literatūrai remti... Lietuviški mu-
ziejai Tautos namuose... Pastovi
parama lietuvių nuolatiniam teat-
rui, bent Čikagoje, su jo kelionė-
mis į kitas didesnes lietuvių kolo-
nijas... Lituaniškos Institutas...

Pagaliau, spauda... knygos... sa-
vaitraščiai ir mūsų kultūriniai žur-
nalai... Gal dar vienas tautiečių
dvasios, dienraštis (čia vis atsilie-
pia anas Bachunas, raidžių rinkė-
jas, lietuvių laikraščių adminis-
tratorius, leidėjas...).

Žinau, kad visi tie planai dideli
ir neabejoju, daugelio svajonėmis
vadinami, vis dar neįgyvendinta.
Bet juos palaipsniui galima įgy-
vendinti. Biznieriiai galėtų, tik tu-
ri suprasti ir panorėti — savo tau-
tiečių labai ir lietuviųbei skolą at-
mokėti.

Dauguma esame šiandien pra-
sikūrę ir toliau daroma pažanga
spartesnė, negu bet kada praityje
— mūsų išėjvijos nueito kelio.
Pats laikas! Kapitalai kraunasi.
O išmaningų pagelbininkų turime
šiandien irgi daugiausia.

Tieskime vieni kitiems ranką.
O biznieriaus ištiestas delnas tu-
ri būti ne tuščias. Sukursime di-
dingus mūsų sąmoningumo pam-
inklus, kurie nepasakės aplinku-
mos jūrose ir svetimi vėjai nesu-
griaus.

—□□—

Amerikos lietuvių darbai ir mintys



JOSEPH F. GRIBAUSKAS

Visada ir visiems sakiau
ir sakysiu, kad taupyti
reikia pradėti jaunatvėje,
nes ekonominio gerbūvio
užtikrinimas garantuoja
žmogui laisvę ir savaran-
kiškumą, sudaro sąlygas
dirbti pagal jo sugebėji-
mus.

Nemokėti savo tėvų kal-
bos, reiškia nežinoti savo
kilmės ir praeities. Todėl
mokykimės kalbėti, jaus-
ti ir galvoti lietuviškai.

Aš mėgstu Cicero ir jo
žmones dėl to, kad jie yra
mano gimniačiai, drau-
gai ar pažįstami.

Juozas Grybauskas.

Čikaga savo veikimu gali pasi-
girti, tai yra didmiestis, bet kai
jos priemiesčiai Cicero tik kolonija,
o savo veikimu stebina visus. Kul-
tūrinė veikla lenkianti, net ir eko-
nominiai neatilieka. Kas akin
krenta, tai Šv. Antano Taupymo
ir Skolinimo B-vė, kuri nėra se-
nutė ir įsikūrusi tik 1922 m. bir-
želio 6 d. Žinoma, per metų eile
nunkiai vertėsi, kai kitataučių įta-
ka ir dabar vilioja nuo savųjų, bet
tautinis susipratimas vistiek ne-
nugalimas. 1939 m. pavedus ben-
drovės reikalus tvarkyti Juozui
Grybauskui, kai jis rado kasą su
\$135.000.00, nenugąsdino ir žino-
jo, kad žmonės palaiko savuosius
ir, kiek net ir nedarbo metais gra-
žiausiai išsivertė ir igavo visuo-
menėje pasitikėjimą. Paėmęs val-
dyti ir tvarkyti, J. Grybauskas
nudžiugo ir su meile pradėjo dir-
bti, kai šiuo metu išaugo į pirma-
eiles bendroves su 8.000.000, kas
stebina ir čikagiečius. Didžiausias
nuopelnas vedėjo ir direktoriaus
Juozo Grybausko. Žmogus aukš-
tuoju mokslu ir turįs gerą prak-
tiką, bet svarbiausia — sugebėji-
mą ir meilę darbu, ir kas sveikin-
tina, tai geras lietuvis ir šeima iš-
auginęs lietuvišką, kai jo žmona,
čiagimė daug jam darbe padeda.
Jo Bendrovė vedama sumaniai,
gabiai ir geru pasitikėjimu, kad ir
indėlininkų turi ne tik iš Čikagos,
bet ir iš Kanados, Pietų Amerikos,
net ir Italijos. Tik pastaruoju me-
tu bendrovėn padėta \$3.576.52 ir
taupytojams, pagal kasdieninius
reikalus, namų pirkimus ir šiaip
įvairius pareikalavimus, išmoketa
\$2.020.317.69. Reikia neužmiršti,
kad išduodą daug paskolų namų
pirkimui, tuo pačiu apdrausdama
ir bando indėlius ir taip pat susi-
tvarkiusi su kitais bankais, kad
gali, jei tik nori, išmokėti visus
indėlius. Ko bereikia žmogui, kai
tave supranta, pats lieki amžinu
indėlininku. Ir patarnavimas man-
dagus, sąžiningas ir pasitikėjimas
igaunamas, tai ir patenkintas gy-

venimu Šv. Antano Taupymo ir
Skolinimo B-vės ir yra tikslas —
žmogui viskuo padėti ir apsaugoti
jo kapitalą ir duoti įsikurti gyve-
nimui, bet ypač kelti lietuvių eko-
nominį gerbūvį, kai šiuo metu
skaičių padidimo ir tremtiniai.
Pats patarnavimas banke, kai ki-
tur tenka apsižiūrėti, tai čia tave
iš karto supranta, viskuo infor-
muoja ir padeda, kad lieki neišei-
namu tušiomis.

Bankas, tave iš lauko pamatęs,
jau vilioja vidun įeiti, kai akys —
gėlių marguma, lapų žaluma pas-
kėsta, ir, be to, direktoriaus ma-
lonumas, nuosirdumas ir, dar sie-
nos papuoštos mūsų dailininkų
paveikslais, ar ne džiugu ir reta,
tokioje Amerikoje, kai nutautėji-
mas skubus. Bendrai, Cicero yra
pavyzdys visoms Amerikos lie-
tuvių kolonijoms, kai lietuviybė
stipriausiai laikosi. Ir ne tik tu-
rime susirūpinti jaunimu ir jo
auklėjimu, bet lietuviškų gyveni-
mu, bet pagrindu turi eiti ekono-
minis susipratimas ir skverbtis į
visas prekybos, pramonės bei eko-
nominijos šakas, kad ir finansiniai
mes būtume stiprūs ir tuo pačiu
galėti viskuo ir atsikuriantį tē-
vynę padėti. Ekonominis pagrinda-
das yra tautos pagrindas, tą jau
įrodė ir mūsų senoji karta mūsų
Nepriklausomoje Lietuvoje ir čia
Amerikoje matome jau visą eilę
jmonių, ekonominių bendrovių.
Bet ši Šv. Antano Taupymo ir
Skolinimo B-vė tebėra geriausia
pavyzdžiui visiems. Ją minint, ten
ka sveikinti čiagimį Juozą Gry-
bauską, kai bankas geriausiai bei
paties bendroves su 8.000.000, kas
stebina ir čikagiečius. Didžiausias
nuopelnas vedėjo ir direktoriaus
Juozo Grybausko. Žmogus aukš-
tuoju mokslu ir turįs gerą prak-
tiką, bet svarbiausia — sugebėji-
mą ir meilę darbu, ir kas sveikin-
tina, tai geras lietuvis ir šeima iš-
auginęs lietuvišką, kai jo žmona,
čiagimė daug jam darbe padeda.
Jo Bendrovė vedama sumaniai,
gabiai ir geru pasitikėjimu, kad ir
indėlininkų turi ne tik iš Čikagos,
bet ir iš Kanados, Pietų Amerikos,
net ir Italijos. Tik pastaruoju me-
tu bendrovėn padėta \$3.576.52 ir
taupytojams, pagal kasdieninius
reikalus, namų pirkimus ir šiaip
įvairius pareikalavimus, išmoketa
\$2.020.317.69. Reikia neužmiršti,
kad išduodą daug paskolų namų
pirkimui, tuo pačiu apdrausdama
ir bando indėlius ir taip pat susi-
tvarkiusi su kitais bankais, kad
gali, jei tik nori, išmokėti visus
indėlius. Ko bereikia žmogui, kai
tave supranta, pats lieki amžinu
indėlininku. Ir patarnavimas man-
dagus, sąžiningas ir pasitikėjimas
igaunamas, tai ir patenkintas gy-

Juozas Grybauskas.

Čikaga savo veikimu gali pasi-
girti, tai yra didmiestis, bet kai
jos priemiesčiai Cicero tik kolonija,
o savo veikimu stebina visus. Kul-
tūrinė veikla lenkianti, net ir eko-
nominiai neatilieka. Kas akin
krenta, tai Šv. Antano Taupymo
ir Skolinimo B-vė, kuri nėra se-
nutė ir įsikūrusi tik 1922 m. bir-
želio 6 d. Žinoma, per metų eile
nunkiai vertėsi, kai kitataučių įta-
ka ir dabar vilioja nuo savųjų, bet
tautinis susipratimas vistiek ne-
nugalimas. 1939 m. pavedus ben-
drovės reikalus tvarkyti Juozui
Grybauskui, kai jis rado kasą su
\$135.000.00, nenugąsdino ir žino-
jo, kad žmonės palaiko savuosius
ir, kiek net ir nedarbo metais gra-
žiausiai išsivertė ir igavo visuo-
menėje pasitikėjimą. Paėmęs val-
dyti ir tvarkyti, J. Grybauskas
nudžiugo ir su meile pradėjo dir-
bti, kai šiuo metu išaugo į pirma-
eiles bendroves su 8.000.000, kas
stebina ir čikagiečius. Didžiausias
nuopelnas vedėjo ir direktoriaus
Juozo Grybausko. Žmogus aukš-
tuoju mokslu ir turįs gerą prak-
tiką, bet svarbiausia — sugebėji-
mą ir meilę darbu, ir kas sveikin-
tina, tai geras lietuvis ir šeima iš-
auginęs lietuvišką, kai jo žmona,
čiagimė daug jam darbe padeda.
Jo Bendrovė vedama sumaniai,
gabiai ir geru pasitikėjimu, kad ir
indėlininkų turi ne tik iš Čikagos,
bet ir iš Kanados, Pietų Amerikos,
net ir Italijos. Tik pastaruoju me-
tu bendrovėn padėta \$3.576.52 ir
taupytojams, pagal kasdieninius
reikalus, namų pirkimus ir šiaip
įvairius pareikalavimus, išmoketa
\$2.020.317.69. Reikia neužmiršti,
kad išduodą daug paskolų namų
pirkimui, tuo pačiu apdrausdama
ir bando indėlius ir taip pat susi-
tvarkiusi su kitais bankais, kad
gali, jei tik nori, išmokėti visus
indėlius. Ko bereikia žmogui, kai
tave supranta, pats lieki amžinu
indėlininku. Ir patarnavimas man-
dagus, sąžiningas ir pasitikėjimas
igaunamas, tai ir patenkintas gy-

Tokiems tikslams aukos priva-
lo būti didesnės. Kokia progra-
ma? Plati ir įvairi, bet leiskite
suminėti kad ir tokius dalykus:

Tautos namai didžiosiose lietu-
viškose kolonijose... Fondas mū-
sų tautinio darbo žymiesiems ir
užsipelniusiems veteranams... Naš-
laičių namai, senelių prieglaudoms,
kiek jų nepajėgia turėti parapijos.
Moksleivių fondas... Skautams
remti draugija... Fondas menui ir
literatūrai remti... Lietuviški mu-
ziejai Tautos namuose... Pastovi
parama lietuvių nuolatiniam teat-
rui, bent Čikagoje, su jo kelionė-
mis į kitas didesnes lietuvių kolo-
nijas... Lituaniškos Institutas...

Pagaliau, spauda... knygos... sa-
vaitraščiai ir mūsų kultūriniai žur-
nalai... Gal dar vienas tautiečių
dvasios, dienraštis (čia vis atsilie-
pia anas Bachunas, raidžių rinkė-
jas, lietuvių laikraščių adminis-
tratorius, leidėjas...).

Žinau, kad visi tie planai dideli
ir neabejoju, daugelio svajonėmis
vadinami, vis dar neįgyvendinta.
Bet juos palaipsniui galima įgy-
vendinti. Biznieriiai galėtų, tik tu-
ri suprasti ir panorėti — savo tau-
tiečių labai ir lietuviųbei skolą at-
mokėti.

Dauguma esame šiandien pra-
sikūrę ir toliau daroma pažanga
spartesnė, negu bet kada praityje
— mūsų išėjvijos nueito kelio.
Pats laikas! Kapitalai kraunasi.
O išmaningų pagelbininkų turime
šiandien irgi daugiausia.

Tieskime vieni kitiems ranką.
O biznieriaus ištiestas delnas tu-
ri būti ne tuščias. Sukursime di-
dingus mūsų sąmoningumo pam-
inklus, kurie nepasakės aplinku-
mos jūrose ir svetimi vėjai nesu-
griaus.

—□□—

Prof. Viktoras Biržiška

ši savaitgalį išvyksta į Detroitą,
kur lietuvių studentams skaitys
paskaitą.



Žiema

Dail. M. Šileikis

Joną Mašiotę prisimenant



Tremtis amerikonišku tempu skainioja gyvuočius ir, dar pačiame amžiaus žydėjime ir kūrybiniam vidurkely. Nėra jau tos dienos, kad neskaitytume nekrologus. Bet užvertiami gyvenimo išeiai nebūna tik dienų prisiminimu, o paliekami, nepamirštami darbai bei pavyzdžiai, kurie niekad iš kultūros bei tautos istorijos neišbraukiami. Jei darbai neatsveria gyvenimo, ir palikti pėdsakai kartu su žmogaus vardu išnyksta. Ir štai vienas, pasakysiu, kiek vidurinės kartos, bet pačiame darbin-gume, kai metai netaršę gyvenimo, ypač kūryboje, tenka prisimin-ti amžinos atminties garsiosios Maši-otų giminės sūnų, žinomą peda-gogą matematiką Joną Mašiotę Sausio 28 d. suėjo jo mirties dvi-metis. Nors ir buvo apie jį rašy-ta ir šio laikraščio puslapiai mar-ginti, bet minint mirties sukaktį bei šiaip apie jį rašant, visada vis nauja ir vis regis gyvas su mumis ir jo darbai tęsiasi.

Jonas Mašiotas gimė ne Lietu-voje, o Latvijoje — Rygoje, kai tuo metu jo tėvas Pranas Mašio-tas, vaikų literatūros kūrėjas, ten mokytojavo. Gimė 1897 m. rug-sėjo 12 d. Pradinę ir vidurinę mo-kyklą bei technikumą lankė ir baigė Rygoje. Baigė pirmuoju. Dar gimnazijos suole jau išsivieja ir tau-tinę veiklą ir dalyvauja slaptose susirinkimuose, tas laikas buvo ir reikšminga ir naudinga, bet surišta su dideliu pavojumi, ko jaunas Jonas tiek buvo atsarg-us, bet ir gudrus, kad mokėdamo visus apgauti, reikala užtuoti ir likti ne tik jis, bet ir visi nekalti. Žinoma, buvo kartų, kad nukentė-davo, o tas dar labiau padra-sindavo. Kaip sakoma, užsigrūdin-davo. Nors jau sąlygos gyvenimo būtų buvę sočios, kai technikumą baigė, bet nebuvo pilnas, kaip jis sakydavo, dar trūko žinių. Stūdi-juoja matematiką Berlyno ir Ziu-richo universitetuose. Pirmasis karas nublokia su tėvais į Rusi-ją, kur ir dirba, ir ypač veiklus or-ganizacijoje. 1916 m. dirba Lietu-vių Tremtinių Komitete Maskvo-je, eidamas įvairias pareigas. Bet, kaip sakoma, pirmoji mokykla vis palieka jaunuolyje kokius tai po-litinius pėdsakus, tik suaugęs ki-taip pradeda galvoti ir politinis brendimas nustato gaires. Rygoje, bendrai Latvijoje, socialistinis są-jūdis, ypač anais laikais, buvo pirmaujantis ir atsiliepdavo ir mokyklinį jaunimą. Nebuvo pa-liktas ir Mašiotas. Ir tremtyje — Maskvoje, jau 1918 m. jis įsijungė į taip vadinamą Lietuvos Sociali-стų Liaudininkų partiją. Tai nebuvo Valstiečiai Liaudininkai, bet gryni socialistai, tik apsidengę ki-tu vardu. Tas jį ir ilgesnį amžiaus galą tampe, kol atsivertė, geriau sakant, subrendo. Grįžus Lietu-voje įsijungė į Lietuvos Šaulių S-gos eiles ir vėliau, mokykloje, su-sigiyvenęs, net suaugęs su mokyk-liniu jaunimu, įsijungė į skautų eiles ir visą laiką iki pat mirties buvo vienas aktyviausių skautų ir savo drausmingumu liko pavyz-dys. Tremtyje, Vokietijoje įsijun-gė į Lietuvos Atgimimo Sąjūdį, o prieš tai, dar vokiečių okupacijos metu, Lietuvos Nacionalistų parti-jos. Tremtyje Amerikoje plačiai įsijungė į įvairias organizacijas, kaip: Amerikos Lietuvių Taryba, Tėvynės Mylėtojų D-ja, BALFA, Mūsų Lietuvos Bičiulių D-ja ir kit., ir visur aktyvus, pareigin-gas. Ir gal tas įsitępimas į veik-

lą ir kartu tremties šiurpūs išgy-venimai ir nepaprastas tėvynės il-gesys, kai tuo jis gal labiausiai ir sielojosi, pirma laiko pakirto.

Bet Jonas Mašiotas ne organi-zatorius, o visuomenininkas ir tas dalyvavimas organizacijose, kai iš prigimties nepaprastos energijos iš šeimos paveldėjimas, ir kar-tu didelis patriotas. Kam teko jį pažinti ir tik kalba ir mezgėsi — Lietuva, lietuviai, jaunimas, auk-lėjimas... Mylėjo Lietuvą labiau, kaip pats save ir visą amžių jai dirbo iš širdies, sąžiningai ir nebuvo joks išdavikas. Jau bolšev-ikmetyje net drįso ne tik pasi-priešinti, bet atvirą, drąsų žodį ir akis rėžti. 1940 m. rugsėjo-14 d. mirė jo tėvas Pranas Mašiotas. Tuometinė komunistų valdžia jį laidojo valdžios lėšomis ir laidotu-vėse dalyvavo tuometinė komuni-стų valdžia, priešakyje su J. Pa-leckiu. Didžiausios iškilmės įvy-ko prie Karo Muziejaus, atiduodant paskutinį atsisveikinimą. Jo karstas apdengiamas komunistų vėliava ir žodžius taria įvairūs ko-misarai. Sūnus drįsta pasakyti: — Mano tėvas nebuvo komunistas, nekentė ir šio raudono skarmalo... Ir tik per plauką liko nesuares-tuotas, nors tie patys komisarai buvo jo geri pažįstami. To neuž-teko ir Aušros gimnazijoje, net pamokose, drįsdavo mokiniams sakyti tiesą. Jei jis liko neišvež-tas, tai saugi vieta — Kačerginė, kur turėjo vasarnamius ir dažnai pas kaimynus atvykęs pasislapa-tydavo. Ieškojo jo daug kartų, bet kaip sako; senas vilkas ir pergyve-nęs tą revoliuciją. Rusijoje, buvo bolševikai gerai pažįstami.

Kaip minėta, nebuvo organi-zatorius, bet iš prigimties mokyto-jas ir visą amžių su mokykla ir praleidęs, kas jam buvo maloniau sia. Baigęs matematikos mokslus nesitenkino likti sausu mokytoju, bet davė visą eilę matematikos va-dovelių, žinoma, gimnazijoms, kurių išėjo 17 ir kas originalu, tai savi ir pritaikinti lietuvių vaiko galvosena. Bendradarbiavo ir spaudoje, net ir anų laikų. 1919 m. leido ir redagavo Rygoje "Dar-bininkų Kovą", 1946 m. Vokietij-oje "Laisvosios Lietuvos" redak-torius, rašė: "Jaunojo Lietuvo", "Lietuvos Žiniose", "Švietimo Darbe", "Skautų Aided", "Mūsų Kelyje", "Žiburiuose", "Argenti-nos Lietuvių Balse", "Drauge", "Vienybėje", "Margutyje", ir et-lėje kitų, įvairiais klausimais, bet daugiausiai — auklėjimo, tautos sąmoninimo, mokyklų ir bendrai bėgamaisiais klausimais, ką išsauk-davo pats gyvenimas bei darbas.

Nors trumpai prisimindami jo mirties dviemetį, liekame neišiki-riami ir palikti darbai tęsiasi, kad ne viskas, kas yra užbaigta ir ne viskas, kas kito padaryta, telieka pasisakyti, kad nieko dar nepada-rėme, jei kito darbų netiesiame. Vėlonis Jonas sakydavo — dir-bkime, kad gyventume, ir gyven-kime, kad paliktume darbus, jei ne užbaigtus, tai tęsiames ir vis-ką ne sau, bet Tėvynei Lietuvai. Ir mirties dviemėmis tenebūna pas-kutiniu kartu minimas, bet gra-žiausias jo darbų ir gyvenimo pri-siminimas ir bus, kad mes visada jį prisiminsime ir darbus tęsime.

A. Kairaitis.

LIETUVIO ROMANAS ANGLIŠKAI

Stasius Būdasvas: THE FOR-BIDDEN MIRACLE. Išleido Com-et Press Books, 11 West 42nd St., New York 36, N. Y. Kietuose drobės viršeliuose. Aplanko iliustraciją piešė Barbara Koski, 1955 m., 186 psl., kaina \$3.—

Šią knygą lietuviškoje versijo-je "Uždraustas stebuklas" esame apžvelgę savo kultūroje. (Žiūr. Aig. Gustaičio recenziją "L. L." nr. 31-32).

Dabar su malonumu praneša-me apie to kūrinio pasirodymą amerikiečių knygų rinkoje. Jūs laikysite tikrai sužavintais. Jau la-biau džiugu, kadangi tai, berods, pirmas lietuvių autorijos grožinės kūrybos veikalas išleistas ameri-kiečių didelės ir gerą vardą tu-rinčios knygų leidyklos.

PRANUI GUDUI 70 METŲ



Neperseniausiai minėjome se-nosios kartos veikėjo ir žurnalis-to Vinco Jokubyno 80 metų am-žiaus sukaktį ir dabar tenka mi-nėti, kito senosios kartos veikėjo, žurnalisto ir redaktoriaus Prano Gudo 70 metų amžiaus sukaktį, kuris daugiau pėdsakų paliko — mokslo einančiam jaunime. Šis kuklus, tylus, bet darbštus žema-tinis ir sename amžiuje susigyveno su tremtiniais, čia, Amerikoje ir kitur, ir prašyte prašosi, nors trumpai, pažvelgti į jo gyvenimą ir darbus, kai yra bendradarbis ir "Laisvosios Lietuvos".

Pranas Gudas—Gudavičius, gi-mė 1885 m. sausio 30 d. Rudžių vienk., Eržvilko valsč., Tauragės apskr., Vdutiūnų, bet tautiniai su-sipratusių ūkininkų šeimoje. Pra-dinę mokyklą lankė Eržvilke, o vidurinę, brolio kunigo Izidoriaus padedamas, Liepojuje, kur baigė keturias klases. Kartu mokėsi gimnazijoje ir vienoje klasėje Alek-sandras Stulginskis (vėliau buvęs Lietuvos prezidentas ir Sibire m-gis, bolševikų nukankintas). 1904 met. įstojo į Žemaičių kunigų se-minariją Kaune, bet neturėdamas pašaukimo, metus pabuvęs, aplė-dė ir kiek pinigų sutaupejęs ir iš-tėvų bei brolio kunigo gaudamas, išvyko ieškoti laimės į Ameriką (1906-XII 17 d.). Be to, priartė-jo ir stojimas į kariuomenę. Ne-norint svetimajam tarnauti, reikė-jo mielažai tėvynę apieiti. Ameri-kon atvykus ir ne pyragai, kalba svetima, gyventi reikia, bet sten-gėsi siekti mokslo, kad nereiktų darbininkauti. Pradžioje apsigy-veno pas broį Juozą, E. St. Louis mieste. Kiek sutaupų turėjo ir ką mokintis pinigėlių trūko, buvo malonus brolis, jo padedamas į-stojo Valparaiso universitetą, kur tuo metu mokėsi Stp. Biežis, dabar gydytojas, broliai Brenzos — ban-kininkai, A. Juška — gydytojas, Pranas Šivickis — laisv. Lietuvo-je profesorius ir eilė kitų. Pranas Gudas mokėsi nuo 1906 iki 1911 metų. Baigė universitetą bakalau-ro laipsniu. Persikėlęs Čikagon, keturis semestrus pagilino studi-jas Čikagos universitete. Vienus metus mokytojavo Strongvile's pa-rapijinėje mokykloje, kur tuo metu dėstė lietuvių kalbą ir klierikams. Bet mokytojo darbas neviliojo, kai iš mažens suaugęs su laikra-ščiu, dar iš tėviškės laikų, kada te-ko knygnešiai ir gyventi su baim-e, kad neįkliūtų žandarams. Jau 1908 m. Jono Sutkaus įkurtam, rotatorium leidžiamam, laikrašty "Jaunimo Sapnai" bendradarbiau-ja ir buvo vienas aktyviausių. Šis laikraštis buvo leidžiamas Valpa-raiso universiteto lietuvių studen-tų. Vėliau "Jaunimo Sapnus" re-dagavo Vincas Greičius (buv. Cle-velande vargonininkas) irėjo iki 1912 m. Bendradarbiavo tuo metu visoj eilėje laikraščių ir tuometinis "Kataliko" laikraščio leidėjas Ta-nanevičius pastebėjęs jauno Pra-no gabumus spaudoje, ir kaip "Ka-taliko" bendradarbio, 1913 m. pa-kvietė redaguoti "Kataliką". Pra-džioje vyr. red. pavaduotoju, vė-liau gį pats vienas vadovavo. Lei-kraštis gerai buvo pastatytas. Ir-turiniui ir forma. "Katalikas" tu-rėjo gerų bendradarbių ir sykiu-gabių redaktorių, kaip: Vincas Jo-kubynas, Petras Tumasonis—Bran-dukas ir suaktyvininkas. Pr. Gu-dės "Kataliką" dirbo iki 1915 m. Ten-ka priminti, kad nuo 1909 1913

metų bendradarbiavo "Vienybėje Lietuvosninku" ir 1913 m. kvietė jį redaktoriauti, bet dėl tolimo ke-lio ir pagerėjusių sąlygų, nesuti-ko. 1915 m. rudenį kun. Kemešio buvo pakviestas Bostonan ređa-guoti "Darbininką" ir čia dirbo iki 1927 m., kai tuo metu teko redak-cijoje dirbti su Jonu Karosu, kun. Fabijonu Kemešiu, Pranu Viraku ir "Darbininkas" buvo iškilęs į pirmaeilius laikraščius. Kurį lai-ką dirbo ir "Drauge" redakcijoje. Šiuo metu — prie Margučio radi-jo.

1927 m. Bridgeporte (901 W. 33 St.) turėjo krautuvę, nes vaikams augant ir mokslą einant, kiek sun-kiiau buvo medžiaginiai, bet vėliau metė ir ir, nors spaudoje bendra-darbiauja, iš kurios nieko negau-na, gyvena iš menkos pensijos. — Redaguodamas "Darbininką" bu-vo išvertęs Don Kichotą ir perlei-dęs per laikraščio atkarpą. Be to, davė visą eilę vertimų, mokslo po-puliarizacijų, ką perspausdino ir Lietuvoje eję laikraščiai. Ypač ma-loniai buvo sutiktas vertimas — "Viena diena liūto gyvenime". Davė ir originalių dalykų. Pami-nėtinas paties "Darbininko" išlei-stas "Pažinkime socializmą", ku-ris turėjo gerą pasisekimą, kada sverbėsi marksizmas į lietuvių iš-ivio gyvenimą ir šeimą. Leidimas greitai išsisėmė ir knyga ligo bib-liografinė retenybė. Čia jis pasi-rašė P. G. Ir jo žmona yra plunk-snos darbininkė, senesnės moterų kartos poetė, išleidusi savo lyrikos rinkinį 1916 m., pasirašiusi Ur-sulės Gurklūtės pavarde. Rašine-jo vėliau ir dabar, bet jau įvairiais slapyvardžiais. Davė ir scenos vei-kaus ir "Darbininkas" 1916 m. iš-leido jos scenos vaizdelius "Kome-dijėlės", kuri ir jau bibliografinė retenybė.

Pranas Gudas nebuvo tik sau gyventi ir krauti dolerį, bet, kaip minėta, suaugęs su mokslo einan-čiu jaunimu, su kuriuo ir dabar nesiskiria. Dar anais laikais, 1918 —1930 mt. pats studentus šelpia, skiria stipendijas. Paminėtini: — prof. dr. Pr. Šivickis, mokyt. Ga-linis ir eilė kitų. Ir tremtyje vie-nas pirmųjų susirūpina tremtinių šalpa, kai kitus ir tremtyje vys-kupų laiški nepadėjo, o jis ir ki-tus įtikino, kad mūsų visų lietu-vių pareiga būtų žmonemis. Nors būdamas tik pensininkas, bet at-sižadėdavo riebesnio kashio ir siųsdavo dešimtimis siuntinių — tremtiniais šelpiti. Tenka gražus prisiminimas, kai ir jo žmona, net ir namų luobą užmiršdavo ir su vaikais atsidėdavo šelpimui, ypač įsikūrus Pabaltijo universitetui, kai arčiau prie širdies mokslus einantys jaunimas. Ir čia, be maisto ir drabužių siuntinių, siuntė ir knygas ir laikraščius. Išsiblašky-mui po pasaulį prasidėjus, sudari-nėjo darbo, buto sutartis ir daug net Čikagoje įkurdino. Šiuo metu yra artimas su mūsų skautais, ku-riejį — Korp! VYTIS pakėlė i men-cenatus, kai kartu pagerbtas ir žymusis lietuvis Juozas Bačtinas. Nežmirštamas mūsų jaunimas ir Vokietijoje Vasario 16-sios gimn-azijoj ir visame laisvame pasaulyje šelpiant juos įvairiai, ypač lietu-višku spausdintu žodžiu. Gražus mostas padarytas su mūsų gimn-azija Vasario 16-ja Vokietijoje, kai jis iš mokinių pareikalavo, nors menko, bet garbingo atpildo — parašyti rašinių įvairiomis temo-mis, nežūrint, kurių klasių, ką ir mokiniai padarė ir, net trečiasis rašiny — straipsnis jau eina ir "Laisvojoje Lietuvoje". Tai svei-ka mintis ir matome, kaip mokiniai paruošiami, kokia galvosena ir ko-kia nauda mūsų būsimajai išlais-vintai tėvynei. Matosi, kad ne vel-tui kuriami gimnazijai šelpiti bū-reliai. Taigi, toji gimnazija, mū-sų tautos šviesiausia ateitis.

Nereikia užmiršti, kad Pranas Gudas būtų buvęs tolimas ir Lje-tuvos kūrimosi laikais. 1918 m. vienas pirmųjų įkuria Amerikos Lietuvių B-ve ir kurį laiką pirmi-ninkauja, kurios tikslas ekonomi-niai sušelpiti Lietuvą, ir joje dir-ba iki 1927 m. Lietuvai pradėjus jau savystovų gyvenimą, jis 1921 met. aplanko Lietuvą, kai jį dar

A. Mantautas

buvo pokariniame atslstatyme ir lieka dar artimesnis, — sava kal-ba, sava valdžia, savi įstatymai, sava mokykla. Aplanko ir tuome-tinį prezidentą A. Stulginskį, sa-vo klasės draugą. Dalyvavo "Pa-vasario" S-gos suvažiavime ir už-mezga su jais ryšius. Be to, už-mezga glaudžius ryšius su Lietu-vos Darbo Federacija, kaip Ame-rikos Lietuvių Darbininkų S-gos atstovas. Matome jį dirbant ir A-merikoje su vyčiais ir kitomis or-ganizacijomis.

Pranas Gudas, svarus savo dar-bais ir ne veltui tokį amžį su-nizacijos dalykai, būtent — 1. at-skirus LE tomus redaguoja atski-ri redaktoriai; 2. vyr. redaktorius taisyti lietuviškus straipsnius, o visus mažesnius straipsnius paruošia tomo redaktoriai; 3. bendradarbių pasirašyti straips-niai neliečiami, tik pataisomos jų pastebėtos aiškios klaidos; 4. gau tuosius autorių ir savo patis para-šytuosius straipsnius tomo redak-cijos atpašaukia įteikia kalbos taisytojui, kuris, ištaisęs kalba, juos grąžina tam pačiam tomo redaktoriui; 5. vyr. redaktorius vi-sa tai patikrina iš korektūrų; 6. jis taip pat spaudai paruošia spe-cialinius savo srities dalykus, tiek iš senosios enciklopedijos pain-tus, tiek iš kitų autorių gautus, ir prieš spausdinant, duoda kalbi-ninkui peržiūrėti; 7. tomo redak-torius iš anksto supažindina vyr. redaktorių su tais straipsniais, ku-riuose jis eventualiai gali ką nors papildyti.

—O*O—

J. Baltrušaitis

L Ū Š N O S D A I N A

Žinau, pažįstu seną lūšnelę...
Prie pat jos slenkščio piktžolės...
/ želia...
Siauri langeliai, lyg užsimerkę,
Tarsi jį liūdi ir tyliai verkia,
Tarsi stebėti, ką žemė rodo,
Našlitatei vargšei jau nusibodo...

Darže palinko kryžius ir svirtis...
Dar tebeįvyko tvoros ketvirtis...
Kreivai įlinkęs, apdaras blogas,
Dar teberiošgo lopytas stogas,
Kur smilgų kuodas dar skurdžiai
/ šliaužia,

Nes daug jį vėlė viesulo riaušės...
Kur buvo tvankios vaisės ir
/ puotos,
Vien nykiai girgžda grindys
/ nešuotos...
Kur jaunas džiaugsmas pro daržą
/ žengė,
Vien skurdūs gluosniai takėlių
/ dengia...
Auleistą kiemą šiukšlės užklojo,
Seniai prie vartų šunės nelajo...

Kurčia motutė jau nebegirdi,
Kas glostė, būrė jaunystės širdį...
Tik šniokščia sodo lapai atsargūs,
Kad nepažeistų senė nuvargus,
Kad nepažeistų jos viso turto —
Nenubaidytų sapno užburto...

Iš "Ašarų Vainiko" I d.
—O*O—

B. Brazdžionis

PAKRANTĖS RAUDA

Toli dangaus pakrantė,
Toli balti laivai...
Dangus kaip džiaugsmo šventė,
Kurioj ir tu buvai.

O čia — vanduo ir uolos,
Ir akmenys, ir tu,
Širdie, žvaigžde nupuolus
Iš vasaros skliautų...

Ir ieškai kito krašto,
Ir niekur nerandi,
O bangos bėga, mažta
Ir dūta, kaip skaudi

Rauda plataus Atlanto,
Rauda širdies tavos,
Rauda glėby giganto
Mažytės Lietuvos...

Iš "Didžiosios Kryžkelės".
—O*O—

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS REIKALU

Dabartinė Lietuvių Enciklope-dija yra leidžiama labai nepapra-stose aplinkybėse: nėra kiek rei-kiant nei talkininkų, nei archyvi-nių šaltinių, nei parankinių liti-uanistinių bibliotekų, kurias yra turėję Lietuviškosios Enciklope-dijos bendradarbiai. Be to, daugelis iš tų, kurie dabar dirba Lietuvių Enciklopedijai, yra išsiblaškę po įvairius kraštus ir, svarbiausia, dėl egzistencinių priežasčių nega-li kiek reikiant skirti laiko en-ci-klopediniam darbiui. Todėl, pra-dėjus leisti naują LE, tuojau iški-lio ne tik didesnės redaktorių bei bendradarbių santalkos ir aiškes-nės bei griežtesnės redakcinio dar-bo sistemos bei plano ir atsako-mybės klausimas. Tai, ypač, su-

aktualėjo tada, kai pasirodė, jog šiuo metu visi neįmanome vien-am viską apimti ir kontroliuoti; juo mažiau vienas, nesiskaityda-mas su bendrojo darbo dalyviais, gali įvairių sričių dalykus spręsti tik viena savo nuožūra. Todėl 1954.VII.17 d. įvykusiame LE re-dakcijos posėdyje, kuriame daly-vo: A. Bendorius, prof. Vacl. Biržiška, P. Būtenas, Pr. Čepėnas, J. Girnius, J. Kapočius ir J. Pu-zinas, — tam posėdžiui pirminin-kavo Pr. Čepėnas, o sekretoriavo A. Bendorius, — buvo aptarti pa-grindiniai redakcinio darbo orga-nizacijos dalykai, būtent — 1. at-skirus LE tomus redaguoja atski-ri redaktoriai; 2. vyr. redaktorius taisyti lietuviškus straipsnius, o visus mažesnius straipsnius paruošia tomo redaktoriai; 3. bendradarbių pasirašyti straips-niai neliečiami, tik pataisomos jų pastebėtos aiškios klaidos; 4. gau tuosius autorių ir savo patis para-šytuosius straipsnius tomo redak-cijos atpašaukia įteikia kalbos taisytojui, kuris, ištaisęs kalba, juos grąžina tam pačiam tomo redaktoriui; 5. vyr. redaktorius vi-sa tai patikrina iš korektūrų; 6. jis taip pat spaudai paruošia spe-cialinius savo srities dalykus, tiek iš senosios enciklopedijos pain-tus, tiek iš kitų autorių gautus, ir prieš spausdinant, duoda kalbi-ninkui peržiūrėti; 7. tomo redak-torius iš anksto supažindina vyr. redaktorių su tais straipsniais, ku-riuose jis eventualiai gali ką nors papildyti.

Nors šitie nuostatai visų posė-džio dalyvių buvo vienu balsu priimti ir pasirašyti, tačiau vyr. redaktorius tu patarimų nesilai-kė. Dėl to ligainiui susidarė tam tikrų sunkenybių: 1. kai kurie skyrių redaktoriai pasitraukė, ir grėšė pavojus netekti kitų pagrin-dinių bendradarbių; 2. LE skai-tytojuose kilo susirūpinimas dėl nevienodo vienu dalykų dėjimo ar nedėjimo enciklopedijon, vien sroviniams ar asmeniniams sumeti-mais ir 3. vyr. redaktorius tam tik-rą elgsena sunkino ne tik pačį re-dakcinį darbą, bet ir tolesnį LE leidimą.

Todėl 1954.XII.27-28 d. d. New Yorke susirinkę šios dabartinės padėties ir tolimesnio LE leidimo aptarti, LE redakcijos nariai: A. Bendorius, J. Girnius, V. Maciū-nas, J. Puzinas bei Pr. Skardžius ir LE leidėjas J. Kapočius, — Pr. Čepėnas paskutiniu laiku pranešė dėl susiekiemo priežasčių negalįs suspėti atvykti iš Čikagos į New Yorką, — iš pagrindų apsarvste visus ginčytinus dalykus bei pa-teiktuosius dokumentinius duo-menis ir rado, kad 1. vyr. redak-torius nėra, LE leidėjo formaliai atleistas, bet jis pats yra pasitrau-kęs nuo redakcinio darbo; 2. tiek LE leidėjas, tiek šio posėdžio da-lyviai mano, kad prof. Vlč. Bir-žiškos talka enciklopedijai yra naudinga, ir todėl pageidauja, kad jis toliau neišsiskirtų iš LE redak-cinio kolektyvo. 3. kai kuriuose laikraščiuose pasirodžiusios žinio-s, kad LE ateityje galėtų virsti tam tikros krypties leidiniu, neturi jo-kio pagrindo: LE ir toliau bus leidžiamas laikantis ko didžiausio bešališkumo; 4. vieninagai LE li-nijai išlaikyti yra priimti bendri redakcinio darbo nuostatai, ku-riais vadovaujasi atskirų raidžių bei skyrių redaktoriai ir bendra-darbiai; redakciniam kolektyvui pakaitomis atstovauja ir jo darbo posėdžiams vadovauja spausdina-mosios raidės redaktoriai.

Šie nutarimai posėdžio dalyvių priimti vienu balsu.
LE redakcija ir leidėjas.

"Laisvąją Lietuvą" skaitysi —
Daugiau žinių įsigysi,
Kada žinių įsigysi —
Daug teisybės pamatysi...

2 psl. LAISVOJI LIETUVA

Šventieji laišakai

Arba nuostabios detektyvinės istorijos išaiškinimas

"Legaliai" išsikovojęs amžiną Vliko pirminko vietą, Mykolas Krupavičius, kaip žinoma, yra kunigas ir dargi prelatas. Kaip toks, jis gauna nemažai laišku iš savo politinių bei dvasinių kolegų ir viršininkų. Jei nori, jis gali tuos laiškus perskaityti ir Vliko nariams per posėdžius. Jei jis ten kokį kartą paskaitytų vyskupo ar kardinolo laišką Lietuvos laisvinimo reikalais, būtų net įdomu ir gal naudinga.

Bet per Vliko posėdžius jis skaito ir leidžia kitiems skaityti ne tiek savo kolegų ir viršininkų laiškus, bet, kaip pasirodė, visai ne jam skirtus laiškus, rašytus visai pašalinųjų žmonių.

Kaip tik neseniai buvo toks atsitikimas, kai Vliko posėdžiui buvo pateiktas pasiskaityti asmeniškai ir privatus Liet. Tautinio Sąjūdžio pirminko V. Rastenio laiškas LTS atstovui Vlike agr. T. Šidiškiui. Apie tą atsitikimą jau visokių grožybių prirašė Amerikos lietuvių laikraščiai.

Norėčiau ir aš pasisakyti apie tą savotišką atsitikimą. Be didelių grožybių, bet atkreipdamas dėmesį į labai paprastą dalykėlį. Mat tas atsitikimas yra labai būdingas krupavičinio Vliko dvasiai ir "veiklos" priemonėms.

Jau daugiau kaip prieš tris metus yra buvę žymiai, kad kai kurie laišakai, rašomi Vliko nariams, ar jo artimoje aplinkoje esantiems asmenims, pasidarydavo žinomi ir tiems, kuriems jie nebuvo rašomi.

Keliais atvejais buvo faktais nustatyta, kad tie laišakai patenka į kažkokių cenzorių rankas ir anksčiau, negu jie patekdavo adresatams. O tais cenzoriais yra buvę kai kurie Vliko nariai. Kaip tai išaiškinti? Išaiškinimas tebuvo vienintelis: kad tie laišakai cenzoriams patenka iš Pfullingeno pašto arba iš Pfullingeno laiknešio. Juos paskaičius, nusikopijavus ar nusifotografavus, cenzorių jie buvo grąžinami paštu ar laiknešiu, ir tada jau patekdavo adresatams, kaip niekur nieko...

"Lietuvos laisvinime", vadinas, veikė šerlokholmskai, gabūs detektyvai, kurie budriai stovėjo "Lietuvos" interesų sargyboje ir sergėjo, kad koks tautietis iš Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ar kitur savo laiškuose neprirašytų Vliko nariams herezijų, galinčių pakenkti Lietuvos laisvinimui ar bent penkiagalvei partijai.

(Tęsinys)

siminimuose to fakto išaiškinimo; ir be abejo, tokį išaiškinimą jis ras.

Taip jis pajus visą savo atsakomybės svorį ir ištikimai darbuosis dėlei dalyko, kuriam tarnauja.

Lygiai manau, jog šitokio reiškinio žiūrovai neturi jį priskirti akiai pripuolėmybei. Ir ne daug protingiau yra pripažinti tokiais atvejais būvimą kažko viršesnio?

Ir tebūnie pastebėta, jog aš nesakau, kad Dievas tiesioginiai determinuoja šituos dalykus, bet tvirtinu, kad Jis savo didingame sutvarkyme visų buities dėsnių ir visų jėgų, bus sutvėręs kokį įstatymą ar kokią jėgą, kuri veda tuos, kurie laisva valia ir kilniaširdžiai leidžiasi būti vadovajamais.

Tai yra kuklus išaiškinimas, kurį aš duodu dėl savo gyvenimo.

Tarp savo užrašų turiu vieną, kurį Peronas parašė panašia tema, po užėmimo Prezidento vietos.

Savo juodrašty jis prieina prie pašaukimo ir likimo klausymo su įprastu jam atvirumu.

Man atrodo, geriausia jį pakartoti čionai taip, kaip jis jį užrašė, ir kadangi tenai pasireiškia visa jo siela savo paprastume ir savo didybėje, ar savo genialume, tad man pasidaro išvengiamas sunkus įpareigojimas jį perstatyti... tas pastatymas — prisipažįstu — būtų man negalimas dalykas.

Norėdamas sužinoti, kokia yra saulė, nepasitenkinti nei jos aprašymu, nei jos nupieštu vaizdu, ir niekas, jeigu jis nėra kvailas, nebandytų nei ją nupiešti, nei ją atvaizduoti. Norėdamas sužinoti kokia ji yra, turi išeiti ir žiūrėti į ją ir, net žiūrint negalima jos matyti be apakimo.

Štai jo žodžiai ir jo mintys, jo siela ir jo širdis. Aš tik žvečiu, kad išeitum jo pamatyti!

Kiek savotiškiau skamba, kai tai jau daro tie tarp savųjų, kurie nei savo valstybės, nei valdžios dar neturi, o tik turi šiek tiek laisvinimo pinigų pamokėti talkininkams, kurie nori iš pašalės nesunkiai užsidirbti papildomą pfrėningl. Tai parodo, kaip "demokratiškai" jie valdytų, jei atgautų tikrą valdžią Lietuvoje...

Vadinasi, kas atsitiko su V. Rastenio laišku, iš tikrųjų nėra jokia naujiena. Visa eilė žmonių jau senokai apie šią vlikinę policiją žinojo. Tik daugelis dėmesio nekreipė. Pvz., anas minėtas žurnalistas man anuomet pasakojo, kad jis visai nepaisys, ar jo laiškus iš pašto išvogs cenzoriai. Eš, jei jau taip nori, tegu skaito jo laiškus ir Krupavičius, ir Brazaitis, ir Prapuolenis, ir Karvelis, ir kas tik labai to nori. Jis rašys taip, kaip iš tikrųjų mano ir ką galys spaudoje viešai patvirtinti. Porą laišku jis veik tyčia aštriau parašęs, kad tik cenzoriais patektų. Tegu jie mato, kaip lietuviai kitur galvoja ir kokios yra nuomonės apie cenzorių ir laisvintojų darbus, jų etiką, priemones ir sąžinę. Jei jie galutinai dar nesupuvė, gal supras ir kada nors pasitaisys. — Juk dar nėra pagrindo tikėti, kad žmogus yra virtęs paskutine kiauile ir niekad daugiau nebeįgis ir padorus žmogaus gyvenimo kelią...

Mano kolega, atrodo, bus vis dėlto apsirikęs savo perdideliu optimizmu. Žmogiško kiauilejimo procesas, prasidėjęs dar Brazaičio ir Prapuolenio laikais Pfullingene, tebeina toliau ir Reutlingene, kur Vlikas įsikūrė vėliau. J. Brazaitis tada išvažiavo Amerikon, o vėliau jo vietininkas Ivinskis ir bendrapartietis Prapuolenis išstojo iš Vliko, pasipiktinę Vliko nemoralumu (!). Cenzorių veiksmams ir intrigos tada buvo taip jau įsigalėję, kad vienai kitiems pradėjo galvas kirsti. Nebegalėjai suvokti, kas čia ką bedaro, kas geras ir doras lie tuvis, o kas spekuliantas, cenzorius ir provokatorius.

Bet kai Vliko pirminkas pasilikio pastovios, tai ir priemonės pasilikio pastovios, — tos pačios, senos, išbandytos!

Laiškai tebevaigiami toliau. Ras tenis juk rašė Šidiškiui, o ne Krupavičiui ar kitiems Vliko nariams. Padorus žmogus svetimos korespondencijos juk negeidžia ir jos neskaito, kai žino, kad tai ne jam skirta. Yra daugybė šeimų, kur žmona vyro, o vyras žmonos laišku neplešo ir neskaito, gerbami privatiškumą ir vienas kitą, jeigu

kitai nėra susitarę. Tai privačioje aplinkumoje. Bet tas pats dėsniš galioja ir visuomeninėje srityje ar politinėje. Visa padori spauda, visi padorus žurnalistai ne skelbia ir necituoja svetimų asmenišku laišku, jeigu jie skirti ne spaudai, o jei tai daro, tai gavę iš anksto leidimą.

Taip dirba ir bendrauja kultūringi žmonės. Visos kultūringos demokratinės valstybės savo konstitucijose deklaruoja ir gyvenime laikosi dėsnių, kad žmogus turi minties laisvę, korespondencijos paslaptį ir buto neliečiamumą. — Išimtis tiksliai nustato įstatymai ir tiem atvejais, kur turima ryšio su viešais ar kitokiais kriminaliniais nusikaltimais.

Kaip tie papročiai ir dėsniai galioja mūsų mosinorui Krupavičiui, Vliko pirminkui? Atsakymas jau aiškus: mūsų mosinorui jie negalioja. Jis mclai bendradarbiauja su svetimų laišku vagimis, kopijuotojais ir fotografais, naudojais jų patarnavimais, pats skaito ir duoda kitiems svetimus laiškus skaityti, neprotestuoja, kad jie ir spaudai būtų siunčiami.

Nesinorėtų to viešai sakyti. Bet vieši faktai kalba apie tokį "fenomeną". Juk kaip Rastenio laiškas atsidūrė su fotokopijom visiems Vliko nariams ant stalo per posėdį? Ar čia įvyko koks stebuklas, kaip Fatimoje?

Ne, turėjo būti kitaip. Nei Rastenis, nei Šidiškis to laiško neskyrė Vliko posėdžiui. Turėjo kas nors arba įsibrauti į Rastenio ar Šidiškio butą, išvoti laišką, jį nufotografuoti ir vėl sugrąžinti originalą į vietą. Arba turėjo nusamdyti slaptai ką nors Reutlingeno pašte, kas laišką paimtų, atiduotų jį fotografui apdirbti, o paskui sugrąžintą jau įteiktų adresatui. Tai atlikus, turėjo kas nors multiplikuoti kopijas, daryti išlaidas, o paskui aprūpinti Vlika. Siųsti tai per pašta ar įteikti į rankas pirminkui mosinorui. Nuo mosinorjoro priklausė, ar jis tokiems metodams pritarė, ar sutinka svetimus laiškus pats skaityti ir siųlyti kitiems. Nuo mosinorjoro priklausė, ar jis sutinka leisti svetimą laišką išdalinti Vliko posėdininkams. Ir t. t.

Mosinorjas su visu tuo sutiko ir padarė. Tai viešas faktas. Dieve, Dieve, — ar reikėjo taip teršti save, bebaigiant amžiaus 70 metų?

Tikrai sutiksime su ankstyvesniu frontininkų tvirtinimu, kad Vliko vadovybėje ir jo sistemoje

Mane paruošė patsai gyvenimas; mano gimtasis namų židinys, mano vaikystė šurkščioje Patagonijoje, mano militarinė karjera, mano gyvenimas kalnuose, mano kelionės po Europą... Visa tai mane pripratino nugalėti. Nugalėti gamtą yra sunkiau, negu vadovauti ir valdyti žmones, ir man teko daug kartų kovoti su gamtos jėgomis ir jas nugalėti.

Visa tai mane paruošė, kad pradėčiau giliai atjausti mano liaudies likimą.

Tai mane paruošė pasiryžimo momentui.

Iš kitos pusės, kad 1945 m. spalį mėnesį liaudis pasiryžtų išgelbėti mane ir paskiau pavestų vadovavimą mano likimui, tam irgi buvo reikalinga padaryti reikiamą paruošimą.

Šitas paruošimas buvo savo rūšies pažadinimas.

Nuo 1943 iki 1945 metų liaudis pabudo iš seno letargo, kuris jau tęsėsi daugiau kaip šimtmetį. Laikė šio šimtmečio ji gyvenavo kaip seną žygį, o aš užtgot pTuoju.w-ą etoin shrdlu hm ja garbe. Ji negalėjo užmiršti didvyriškų žygių savo grenadierių išlaisvinant pusę kontinento. Ji negalėjo užmiršti savo pašaukimo kovoti dėl laisvės ir teisingumo. Todėl nebuvo man sunku ją pažadinti. Pakako tik pabrėžti senas temas iš jos gyvenimo pradžios: teisingumą, laisvę, nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Aišku, jog mano išrinkimas nėra atsitiktinumo išdava. Nėra abejonės, Apvaizda padarė savo, ir už tai visada dėkoju Dievui.

Iš kitos gi pusės, liaudis ir aš pagelbėjome Jai, ar bendradarbiavome su Ja.

Ateities raktas glūdi tame, kad nenustotume besirūpinę, kad abu tie veiksniai ir toliau pasireikštų mūsų tarpe.

(Bus daugiau).

Mane paruošė patsai gyvenimas; mano gimtasis namų židinys, mano vaikystė šurkščioje Patagonijoje, mano militarinė karjera, mano gyvenimas kalnuose, mano kelionės po Europą... Visa tai mane pripratino nugalėti. Nugalėti gamtą yra sunkiau, negu vadovauti ir valdyti žmones, ir man teko daug kartų kovoti su gamtos jėgomis ir jas nugalėti.

Visa tai mane paruošė, kad pradėčiau giliai atjausti mano liaudies likimą.

Tai mane paruošė pasiryžimo momentui.

Iš kitos pusės, kad 1945 m. spalį mėnesį liaudis pasiryžtų išgelbėti mane ir paskiau pavestų vadovavimą mano likimui, tam irgi buvo reikalinga padaryti reikiamą paruošimą.

Šitas paruošimas buvo savo rūšies pažadinimas.

Nuo 1943 iki 1945 metų liaudis pabudo iš seno letargo, kuris jau tęsėsi daugiau kaip šimtmetį. Laikė šio šimtmečio ji gyvenavo kaip seną žygį, o aš užtgot pTuoju.w-ą etoin shrdlu hm ja garbe. Ji negalėjo užmiršti didvyriškų žygių savo grenadierių išlaisvinant pusę kontinento. Ji negalėjo užmiršti savo pašaukimo kovoti dėl laisvės ir teisingumo. Todėl nebuvo man sunku ją pažadinti. Pakako tik pabrėžti senas temas iš jos gyvenimo pradžios: teisingumą, laisvę, nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Aišku, jog mano išrinkimas nėra atsitiktinumo išdava. Nėra abejonės, Apvaizda padarė savo, ir už tai visada dėkoju Dievui.

Iš kitos gi pusės, liaudis ir aš pagelbėjome Jai, ar bendradarbiavome su Ja.

Ateities raktas glūdi tame, kad nenustotume besirūpinę, kad abu tie veiksniai ir toliau pasireikštų mūsų tarpe.

(Bus daugiau).

Mane paruošė patsai gyvenimas; mano gimtasis namų židinys, mano vaikystė šurkščioje Patagonijoje, mano militarinė karjera, mano gyvenimas kalnuose, mano kelionės po Europą... Visa tai mane pripratino nugalėti. Nugalėti gamtą yra sunkiau, negu vadovauti ir valdyti žmones, ir man teko daug kartų kovoti su gamtos jėgomis ir jas nugalėti.

Visa tai mane paruošė, kad pradėčiau giliai atjausti mano liaudies likimą.

Tai mane paruošė pasiryžimo momentui.

Iš kitos pusės, kad 1945 m. spalį mėnesį liaudis pasiryžtų išgelbėti mane ir paskiau pavestų vadovavimą mano likimui, tam irgi buvo reikalinga padaryti reikiamą paruošimą.

Šitas paruošimas buvo savo rūšies pažadinimas.

Nuo 1943 iki 1945 metų liaudis pabudo iš seno letargo, kuris jau tęsėsi daugiau kaip šimtmetį. Laikė šio šimtmečio ji gyvenavo kaip seną žygį, o aš užtgot pTuoju.w-ą etoin shrdlu hm ja garbe. Ji negalėjo užmiršti didvyriškų žygių savo grenadierių išlaisvinant pusę kontinento. Ji negalėjo užmiršti savo pašaukimo kovoti dėl laisvės ir teisingumo. Todėl nebuvo man sunku ją pažadinti. Pakako tik pabrėžti senas temas iš jos gyvenimo pradžios: teisingumą, laisvę, nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Aišku, jog mano išrinkimas nėra atsitiktinumo išdava. Nėra abejonės, Apvaizda padarė savo, ir už tai visada dėkoju Dievui.

Iš kitos gi pusės, liaudis ir aš pagelbėjome Jai, ar bendradarbiavome su Ja.

Ateities raktas glūdi tame, kad nenustotume besirūpinę, kad abu tie veiksniai ir toliau pasireikštų mūsų tarpe.

(Bus daugiau).

Mane paruošė patsai gyvenimas; mano gimtasis namų židinys, mano vaikystė šurkščioje Patagonijoje, mano militarinė karjera, mano gyvenimas kalnuose, mano kelionės po Europą... Visa tai mane pripratino nugalėti. Nugalėti gamtą yra sunkiau, negu vadovauti ir valdyti žmones, ir man teko daug kartų kovoti su gamtos jėgomis ir jas nugalėti.

Visa tai mane paruošė, kad pradėčiau giliai atjausti mano liaudies likimą.

Tai mane paruošė pasiryžimo momentui.

Iš kitos pusės, kad 1945 m. spalį mėnesį liaudis pasiryžtų išgelbėti mane ir paskiau pavestų vadovavimą mano likimui, tam irgi buvo reikalinga padaryti reikiamą paruošimą.

Šitas paruošimas buvo savo rūšies pažadinimas.

Nuo 1943 iki 1945 metų liaudis pabudo iš seno letargo, kuris jau tęsėsi daugiau kaip šimtmetį. Laikė šio šimtmečio ji gyvenavo kaip seną žygį, o aš užtgot pTuoju.w-ą etoin shrdlu hm ja garbe. Ji negalėjo užmiršti didvyriškų žygių savo grenadierių išlaisvinant pusę kontinento. Ji negalėjo užmiršti savo pašaukimo kovoti dėl laisvės ir teisingumo. Todėl nebuvo man sunku ją pažadinti. Pakako tik pabrėžti senas temas iš jos gyvenimo pradžios: teisingumą, laisvę, nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Aišku, jog mano išrinkimas nėra atsitiktinumo išdava. Nėra abejonės, Apvaizda padarė savo, ir už tai visada dėkoju Dievui.

Iš kitos gi pusės, liaudis ir aš pagelbėjome Jai, ar bendradarbiavome su Ja.

Ateities raktas glūdi tame, kad nenustotume besirūpinę, kad abu tie veiksniai ir toliau pasireikštų mūsų tarpe.

(Bus daugiau).

PAREMKIME MAŽOSIOS LIETUVOS SPAUDĄ

Klaipėdos krašto sukilimo prisiminimo proga, Maž. Lietuvos Lietuvių Draugija, Chicagoje, — kreipiasi į lietuvišką visuomenę prašymu, paremti Maž. Lietuvos spaudą.

Mažosios Lietuvos vaidmuo lietuvių kovose už spausdinto žodžio laisvę, surašė ne vieną gražiais darbais išmargintą mūsų tautos istorijos lapą. Iš Lietuvos vakarų plito "Aušra" ir kiti lietuvių tautinę sąmonę budinę laikraščiai, sunkiais, spaudos draudimb laikais.

Vaikai ir ainiai tų tėvų, kurie per 700 metų atsiginę svetimų ir jų tautinei sąmonei kenksmingų įtakų, dabar atsidūrę svetimoje, be spausdinto ir lietuviško žodžio pagalbos, sunkiai grumiasi nepalankiose jiems sąlygose, siekdami išlikti tais, kokiais išliko jų tėvai.

Jau eilę metų Maž. Lietuvos žmonėms leidžiamas laikraštis — "Keleivis" eina tautos žadintojo pareigas tarp Lietuvos vakarų gyventojų. Jis dažniausiai dovanai lanko ne vieną nepalankias gyvenimo sąlygas patekusį lietuvininką, kad savo straispalsai ir tėviškės krašto atsiminimais jame išlaikytų meilę gintarų išmargintam ir jūros bangų skalaunamam Lietuvos pajūrio kraštui.

Tokiomis mintimis kreipiamės į visus tautiečius, kurie yra jautrūs kiekvieno lietuvių išlikimo prie bendrojo tautos kamieno reikalui, prašydami remti savo aukomis Maž. Lietuvos lietuvininkams vienintelį tarnaujantį spaudos organą "Keleivį", kad jis galėtų apkeliauti plačiai išsklaidintus pajūrio lietuvius, kad juose būtų žadinama ir gyvenama "prabocių šešėlių" dvasia.

Aukus "Keleivio" reikalams prašome siųsti pavieniui arba per organizacijas Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos pirminkui M. Purvinui, 5519 S. Laflin Str., Chicago 36, Ill.

Remkime "Keleivį", kad jis tvirtesne lazda pasirėmęs, galėtų išsklaidyme gyvenančius lietuvininkus.

Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija.

—□□—

Mane paruošė patsai gyvenimas; mano gimtasis namų židinys, mano vaikystė šurkščioje Patagonijoje, mano militarinė karjera, mano gyvenimas kalnuose, mano kelionės po Europą... Visa tai mane pripratino nugalėti. Nugalėti gamtą yra sunkiau, negu vadovauti ir valdyti žmones, ir man teko daug kartų kovoti su gamtos jėgomis ir jas nugalėti.

Visa tai mane paruošė, kad pradėčiau giliai atjausti mano liaudies likimą.

Tai mane paruošė pasiryžimo momentui.

Iš kitos pusės, kad 1945 m. spalį mėnesį liaudis pasiryžtų išgelbėti mane ir paskiau pavestų vadovavimą mano likimui, tam irgi buvo reikalinga padaryti reikiamą paruošimą.

Šitas paruošimas buvo savo rūšies pažadinimas.

Nuo 1943 iki 1945 metų liaudis pabudo iš seno letargo, kuris jau tęsėsi daugiau kaip šimtmetį. Laikė šio šimtmečio ji gyvenavo kaip seną žygį, o aš užtgot pTuoju.w-ą etoin shrdlu hm ja garbe. Ji negalėjo užmiršti didvyriškų žygių savo grenadierių išlaisvinant pusę kontinento. Ji negalėjo užmiršti savo pašaukimo kovoti dėl laisvės ir teisingumo. Todėl nebuvo man sunku ją pažadinti. Pakako tik pabrėžti senas temas iš jos gyvenimo pradžios: teisingumą, laisvę, nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Aišku, jog mano išrinkimas nėra atsitiktinumo išdava. Nėra abejonės, Apvaizda padarė savo, ir už tai visada dėkoju Dievui.

Iš kitos gi pusės, liaudis ir aš pagelbėjome Jai, ar bendradarbiavome su Ja.

Ateities raktas glūdi tame, kad nenustotume besirūpinę, kad abu tie veiksniai ir toliau pasireikštų mūsų tarpe.

(Bus daugiau).

Mane paruošė patsai gyvenimas; mano gimtasis namų židinys, mano vaikystė šurkščioje Patagonijoje, mano militarinė karjera, mano gyvenimas kalnuose, mano kelionės po Europą... Visa tai mane pripratino nugalėti. Nugalėti gamtą yra sunkiau, negu vadovauti ir valdyti žmones, ir man teko daug kartų kovoti su gamtos jėgomis ir jas nugalėti.

Visa tai mane paruošė, kad pradėčiau giliai atjausti mano liaudies likimą.

Tai mane paruošė pasiryžimo momentui.

Iš kitos pusės, kad 1945 m. spalį mėnesį liaudis pasiryžtų išgelbėti mane ir paskiau pavestų vadovavimą mano likimui, tam irgi buvo reikalinga padaryti reikiamą paruošimą.

Šitas paruošimas buvo savo rūšies pažadinimas.

Nuo 1943 iki 1945 metų liaudis pabudo iš seno letargo, kuris jau tęsėsi daugiau kaip šimtmetį. Laikė šio šimtmečio ji gyvenavo kaip seną žygį, o aš užtgot pTuoju.w-ą etoin shrdlu hm ja garbe. Ji negalėjo užmiršti didvyriškų žygių savo grenadierių išlaisvinant pusę kontinento. Ji negalėjo užmiršti savo pašaukimo kovoti dėl laisvės ir teisingumo. Todėl nebuvo man sunku ją pažadinti. Pakako tik pabrėžti senas temas iš jos gyvenimo pradžios: teisingumą, laisvę, nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Aišku, jog mano išrinkimas nėra atsitiktinumo išdava. Nėra abejonės, Apvaizda padarė savo, ir už tai visada dėkoju Dievui.

Iš kitos gi pusės, liaudis ir aš pagelbėjome Jai, ar bendradarbiavome su Ja.

Ateities raktas glūdi tame, kad nenustotume besirūpinę, kad abu tie veiksniai ir toliau pasireikštų mūsų tarpe.

(Bus daugiau).

Mane paruošė patsai gyvenimas; mano gimtasis namų židinys, mano vaikystė šurkščioje Patagonijoje, mano militarinė karjera, mano gyvenimas kalnuose, mano kelionės po Europą... Visa tai mane pripratino nugalėti. Nugalėti gamtą yra sunkiau, negu vadovauti ir valdyti žmones, ir man teko daug kartų kovoti su gamtos jėgomis ir jas nugalėti.

Visa tai mane paruošė, kad pradėčiau giliai atjausti mano liaudies likimą.

Tai mane paruošė pasiryžimo momentui.

Iš kitos pusės, kad 1945 m. spalį mėnesį liaudis pasiryžtų išgelbėti mane ir paskiau pavestų vadovavimą mano likimui, tam irgi buvo reikalinga padaryti reikiamą paruošimą.

Šitas paruošimas buvo savo rūšies pažadinimas.

Nuo 1943 iki 1945 metų liaudis pabudo iš seno letargo, kuris jau tęsėsi daugiau kaip šimtmetį. Laikė šio šimtmečio ji gyvenavo kaip seną žygį, o aš užtgot pTuoju.w-ą etoin shrdlu hm ja garbe. Ji negalėjo užmiršti didvyriškų žygių savo grenadierių išlaisvinant pusę kontinento. Ji negalėjo užmiršti savo pašaukimo kovoti dėl laisvės ir teisingumo. Todėl nebuvo man sunku ją pažadinti. Pakako tik pabrėžti senas temas iš jos gyvenimo pradžios: teisingumą, laisvę, nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Aišku, jog mano išrinkimas nėra atsitiktinumo išdava. Nėra abejonės, Apvaizda padarė savo, ir už tai visada dėkoju Dievui.

Iš kitos gi pusės, liaudis ir aš pagelbėjome Jai, ar bendradarbiavome su Ja.

Ateities raktas glūdi tame, kad nenustotume besirūpinę, kad abu tie veiksniai ir toliau pasireikštų mūsų tarpe.



LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Vyr. redaktorius Vyt. Staneika.
Redaguoja Redakcinė Komisija.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir tarpina savo nuožū-
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.

Motiejus Varinis

Spalvotų burbulų gamyba

M. Gelžinis mėgsta pasigirti, kai jis nesuranda net už pinigą, kad jį kas pagirtų. Tuo tikslu jis išvardija kiekvieną smulkmeną, nors jis nei piršto ten nepridūrė. Savajame pranešime Vlikui (žiūr. Elta nr. 1-198) jis aptaria, atsi-
prašant, Dokumentacijos skyrių. Jis išvardija eilę "didžiųjų" dar-
bų, kurie mažai kam reikalingi. O už tuos "darbus" iki šio laiko jau spėta išleisti daugelis dešėtkų tūk-
stančių Tautos Fondo pinigų, su-
aukotų Lietuvos laisvinimui.

Kas gi per vienas šis "darbin-
gasis" Dokumentacijos skyrius?

Buvo metas, kai viena mašini-
kė, liekamu laiku, kaip jai pati-
ko, taip išskarpė monitoringų (Vil-
niaus radijo) pranešimus. Kai vi-
sai paaiškėjo Justo Lukošiaus ne-
tinkamumas radijo skyriuje jo e-
tose pareigose, Vykdomoji Tary-
ba paskyrė jį, kaip "savo" žmo-
gų Dokumentacijos skyriaus ve-
dėju. Netrukus jis sulaukė talki-
ninkų. Tose pareigose veik metus

išbuvęs įrodė visišką nesugebėji-
mą, nesiorientavimą, o tik "dirbo"
pagal M. Gelžinio "generalinę li-
niją". Kai paaiškėjo, kad su šiuo
darbu M. Gelžinis ir J. Lukošius
priešo liepto gale, staiga jis pas-
kiriamas į Madridą, neva darbi-
ninku. Jam išvykus, o kitus tar-
nautojus atleidus, garsusis Doku-
mentacijos skyrius uždarytas, t. y.
dar sprogto vienas burbulas, tiek
daug pūstas M. Gelžinio. Gi pran-
ešime Vlikui, M. Gelžinis išvar-
dina apstybę jo "darbų". Ešą, net
10.000 monitoringo kortelių suk-
lijuota ir dalykiniai paskirstyta.
M. Gelžinis nutyli, kuriame laiko-
tarpėje tas darbas atliktas ir kas

dabar dedasi su karpymais ir kli-
javimais... Jis taip pat nutyli, kas
naudojosi karpymais ir klijavimais,
nes tai buvo tuščias, niekam
nenaudingas darbas.

M. Gelžiniui tikrai būtų gėda,
jei laisvojo pasaulio lietuvių ži-
notų, kas per vienas jo minimas
"knygynas". Vargšas Martinėlis,
taip gerai nusimano lietuvių kal-
boje, kad net neskiria "knygyno"
nuo "bibliotekos". Jei kalbėti apie
biblioteką, tai Vlikas išviso jos
neturi. Biblioteka negalima va-
dinti keletos brošiūrų, kurios ir
niekam nereikalingos.

M. Gelžinis užsimano girtis kli-
šių ir plokštelių rinkiniais. Tiesa,
jis "valdo" keliolika klišių, kurios
buvo gautos iš Vliko pinigais lei-
džiamo "Keleivio", tarnaujancio
Erdmonui Simonaičiui garbinti.
Aišku, šalia Simonaičio apstygė
klišių tiktų atvaizdas ir dukters
Birutės, kurį metų dirbusios Vli-
ke ir pabėgusios į Sovietus...

M. Gelžinis stengiasi klišių ir
atvaizdų skyriuje "įamžinti" save
bei dabartinę Vliko "vadovybę".
Neabejotinai, ten rastume ir jo
nuotrauką su žaliais akselbantais.

Dar blogiau esama su plokšteliu
rinkiniais. Vlikas toje srityje
nieko nėra padaręs, kad turėtų
bent reikalingiausius plokšteles.
Apie jų rinkinius kalbėti tegali-
ma tik turint daug žūlumo. Mu-
zikinėje srityje, nors ji ypatingai
reikšminga bendrajai propagan-
dai, nieko nėra padaryta, kad tal-
kininkavus svertimiesiems radio-
fonams. Vokiečių, prancūzų ir ki-
lijuotų tautų radiofonai meliai ruošia
tarptautinius koncertus. Juose ga-
lėtų rasti vietos ir lietuviškoji mu-



Dailin. prof. A. Varno kūrinių
paroda įvyks kovo 19—29 d. d.
Marijos Aukšt. mokyklos rūmuo-
se, Čikagoje.

zika. Aišku, kad ne M. Gelžiniui
tais dalykais rūpintis, kai jis apie
tikrą propagandą nuovokos netu-
ri, kadangi visas paskendęs tik
savo bosų pataikūniškoj propa-
gandoj.

Užsimoka pasigirti, kad turima
belaisvių ir karių, grįžusių iš So-
vietų parodoms. Kur šie parody-
mai buvo panaudoti? LB Vokietij-
je savo metu surinktus parodymus
bent panaudojo propagandai pa-
čių vokiečių išleistuose leidiniuo-
se. O ką iš jų daro M. Gelžinis?
Blynus kepa?

Juokingiausias M. Gelžinio pa-
sigirymas, kad Dokumentacijos
skyriuje guli sovietinės "Tiesos"
ir monitoringo pranešimai. Ar mi-
nėtas skyrius uždavinys, kam iš
viso apie juos kalbėti? Bent pir-
tą pajudinus tvarkyti minėtus šal-
tinius, M. Gelžinis būtų viską iš-
burbęs — kas leistina ir apie ką
reikia nutylėti.

Dokumentacijos skyrius yra
tuščia vieta. O tokiai vietai kaip
tik tinka tuščiaviduris burbulas,
kuris ir sprogo, kaip ir visi M. Gel-
žinio "kūriniai".

Jau yra atėjęs laikas pertvar-
kyti Lietuvos laisvinimo darbą, o
jo kenkėjai turi būti nušalinti. —
Gana parazitams dangstytis šven-
tas lietuviškais reikalais, traukti
iš jų sau naudą ir mulkinti liet-
visuomenę.

Stepas Jakubickas

Keletas įsidėmėtinų pastabų

Dėl "Keletas įsidėmėtinų dokumentų".

Po nepasisekusios Lietuvos dip-
lomatų ir Diplomatiijos Šefo Min.
Stasio Lozoraičio suniekinimo ko-
vos ir galutinai subankrutavus dr.
Karveliui su ambasadoryste, o
prel. M. Krupavičiui nepasisekus
JAV ir Kanadoje, atrodė, kad bus
kiek susiprasta ir imtasi ieškoti
naujų būdų lietuvių vienybei at-
statyti.

Deja, vietoje, kad pradėjus vi-
sų lietuvių politinių ir kovos vie-
netų apjungimą visuotiniame Lie-
tuvos laisvinimui, mestasi vėl i
naujas avantiūras. Visokiais pamf-
letais ir per spaudą pradėta šmeiž-
tų kampanija prieš lietuvių tauti-
nes organizacijas, o ypač, prieš
lietuvius nacionalistus — volde-
marininkus — LAS, kurie dau-
giausiai yra sudėję kraują ir gy-
vybės auką, dėl Lietuvos laisvės
ir yra pirmieji VLIKO steigėjai.

Pirmoji šmeižtų banga pasiro-
dė, kaip jau yra įprasta socialistų
spaudoje: "Naujienose" (1954 m.
lapkričio 24 d. Nr. 277 psl. 4). Kiek
vėliau, matomai, pagal bendrą
"vadų" sutvarkymą, ir Kanadoje
leidžiamieji "Tėviskės Žiburiai"
(Nr. 46 (255, 1954 m.) paskelbė,
taip pavadinimą, "Keletas įsidėmė-
tinių dokumentų", kuriais bando-
ma primesti kaltę lietuviams na-
cionalistams — voldemarininkams,
kad būk tai jie kadaise yra prašę
bei yra gavę iš Vokietijos Reicho
pinigų Smetonos valdžiai nuversti.

Tie "dokumentai", nors yra pa-
skelbti, kaip "įsidėmėtinai doku-
mentai", bet kadangi po jais nėra
jokio oficialaus ar nors privataus
žinomo asmens patvirtinimo, kad
jie atitinka originalui, yra skai-
tomi ne daugiau, kaip paprastu
anonimu. Tačiau, jei ir sutikti,
kad tai yra "įsidėmėtinai doku-
mentai", tai jokiū būdu jie nemeta
šėšelio lietuviams nacionalistams —
voldemarininkams, bet net kelias
atvejais aiškiai sako, kad lietuvių
aktyvistai kreipėsi į vokiečius iš-
taigas, prašydami aktyvistus pa-
remti pinigais ir ginklais.

Aiškumo dėliai, aš čia paduo-
du ištraukia iš "dokumento Nr. 2952,
datuoto 1939 m.

"Pastarajame 1½ metų laiko-
tarpėje lietuvių aktyvistai, vadi-
namieji voldemarininkai, per Už-
sienio Reikalų Ministerijos pati-
kėtinius Klaipėdoje ir prie saugu-
mo policijos štabo Tilžėje, pakar-
totinai kreipėsi į vokiečius ištaigas,
prašydami aktyvistus paremti pi-
nigais ir ginklais". Taip, čia kiek-

vienam yra aišku, jog kalbama
apie aktyvistus, o voldemarininkų
vardas paminimas tik tarp kitko,
pridedant žodį "vadinamieji", kas
reiškia netikrai ir su voldemari-
ninkais nieko bendro neturintieji.

Antras punktas dar aiškiau sa-
ko: "Nuodugnai padėtį patikrinus
pasirodė, kad vadinamieji "volde-
marininkai" susideda iš asmenų,
kurie dėl įvairiausių priežasčių
yra nepatenkinti Lietuvos presi-
dentu Smetona". Toliau, tęsdama
savo mintis, tas pats punktas
visai aiškiai ir tiesioginiai sako:
"...Dėl to labai ir labai abejoj-
tina, kad šita aktyvistų grupė, ku-
riai Voldemaro vardas vargu ar
yra daugiau, negu iškaba, artimo-
je ateityje galėtų laimėti politinės
įtakos."

Čia truputį stabtelėjime ir
kiekvienas pagalvokime sau, argi
galima dar aiškiau pasakyti, kad
tai buvo ne voldemarininkai, bet
aktyvistų grupė, kuriai Voldem-
aro vardas, kaip ir pats tas "doku-
mentas" sako, vargu ar yra dau-
giau, negu iškaba?

Kas gi toji aktyvistų grupė?

1938 ir 1939 metais, pasinaudo-
dami Klaipėdos krašto autonomi-
nėmis teisėmis ir tarptautine ne-
tikrove, lietuvių krikščionių dar-
bininkų sąjunga ir valstiečių liau-
dininkų atstovai, susibūrė į vieną
bloką, pasikiviedami į savo veik-
lą paskirus kitų srovių asmenis,
Klaipėdoje įsteigė "Aktyvistų
Frontą". To "Aktyvistų Fronto"
pagrindinis tikslas buvo: ginkluo-
tu sukilimu nuversti tautininkų
valdžią. Tam tikslui jie leido Klai-
pėdoje savo laikraštį "Žygis", vė-
liau "Bendras Žygis". (Kai kas
aktyvistus vadino nuo laikraščio
pavadinimo "žygininkais"). "Ak-
tyvistų Fronto" vadovybę sudarė
tik tų grupių vadai ar jų įgalioti-
niai, bet pirmininku ir ūkio bei
finansų vadovu buvo tik dešiniųjų
bloko atstovai. Tų bloko atsto-
vas, ūkio ir Finansų vadovas, be-
siryšindamas "Žygio", o vėliaus
"Bendro Žygio" reikalais, prisi-
dengdamas voldemarininkų skrai-
ste, kad supainiojus pėdas saugu-
mo policijai, ir kreipėsi į Gesta-
pą, prašydamas paramos.

Jisai buvo VLIKe, buvo vie-
nos organizacijos atstovu, vėliau
perėjo kiton, dabar vėl ima iš Vi-
ko algą ir yra prie jo. Niekas jo
iš Vliko nei meta, nei šalina, nes
yra savas, savas tarp savųjų.

PAREIŠKIMAS VLIKUI

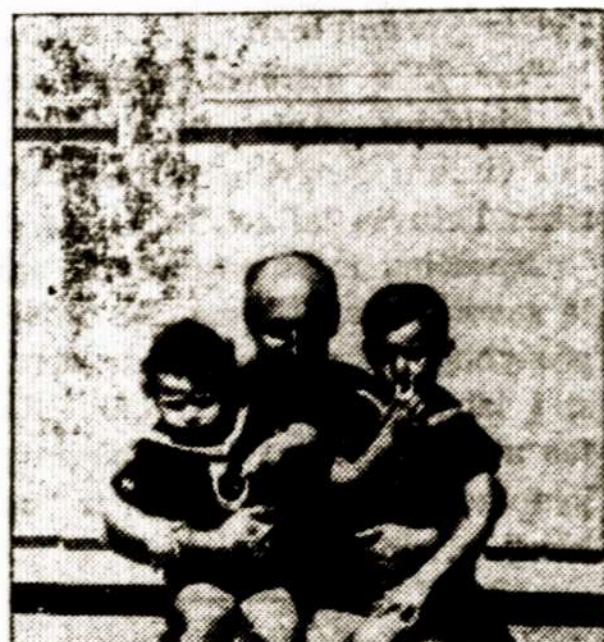
LTS atstovas Vlike T. Šidiškis
sausio 14 d. įteikė Vlikui tokį pa-
reiškimą:

"Lietuvių Tautinio Sąjūdžio
vardu esu įgaliotas pareikšti:

Kadangi Vliką sudarančios grupės
1954 m. liepos 24 d. vienbal-
siu nutarimu konstitucinių Vliko
nuostatų keitimą rezervavo savo
pasitarimui, Vliko posėdyje svar-
stytas Vliko statuto pakeitimo
projektas laikomas tik tą dalyką
neįgaliojusių spręsti asmenų nuo-
monė, o Vliko statusas laikomas ne-
pakeistas. Todėl Vliko ir Vykdo-
mosios Tarybos Pirmininkų ka-
dencija nuo 1954 metų gruodžio
31 dienos laikoma pasibaigusi.

Artimiausias Vliko posėdis te-
gali būti šaukiamas vadovaujari-
tiems bei vykdomiesiems Vliko
pareigūnams rinkti ligšioline, ar-
ba Vlike dalyvaujančių grupių pa-
sitarimo teisetai pakeista tvarka.

(pas.) T. Šidiškis, Lietuvių
Tautinio Sąjūdžio atstovas
Vlike."



J. Riauba,

nenuilstantis lietuvių laisvės ir
atgimimo kovotojas, judina lietu-
vių sustingimą Adelaidėje iš pat-
šaknų. Pirmieji bandymai yra
davę daug gerų rezultatų ir teikia
gražių vilčių ateičiai.

Jei tas pats dešiniųjų ir kairių-
jų blokas, kuris šiandien naudoja
Tautos Fondo lėšas, nesiliaus vi-
sokiais pamfletais bei anonimais
skaldęs lietuvių visuomenę, tai
tegu nerūstauja, jei viešai bus pa-
skelbti tie "Aktyvistų Fronto" va-
dai ir "Žygio", o vėliau "Bendro
Žygio" bendradarbiai bei jų atski-
ri tuometiniai nutarimai.

Šiuo metu, vengdamas bet ką
asmeniniai paliesti, dar kartą pa-
kartojau faktą, kad jei eina reika-
las apie pinigus, tai visais "Akty-
vistų Froto" vadovavimo ir finan-
siniais reikalais rūpinosi, ne val-
stiečiai liaudininkai, ne kitų sro-
vių pavieniai asmenys, bet tikrai
dešiniųjų grupės atstovai.

—O●O—

EVA PERON MANO GYVENIMO PRASMĖ

(Tęsinys)

IX.

DIDI ŠVIESA

Atsimenu daug dalykų iš anų baimės ir kar-
tybių dienų.

Šalia išdavimo ir niekšingo daugelio bailumo
šėšelių iškyla tarp mano atsiminimų skaidrus iš-
tikimybės ir drąsos pavyzdžiai.

Bet aš dar nenoriu smulkiai tai aprašyti.

Aną, 1945 metų spalio mėnesio savaitę yra
peizažas daugelio šėšelių ir daugelio šviesų. Bus
geriau, kad per daug prie jo nesitartinė... ge-
riau ir jį pažvelgsime kitą kartą iš kiek toliau.
Tačiau tai man nekluduoja pasakyti su visišku at-
virumu ir kiek užbėgiant už akių tam, ką kada
nors parašysiu smulkmeniškai, kad šviesa atėjo
tik iš liaudies.

Šioje knygoje, kuri nori išdėstyti priežastis
ir siekimus mano misijos, kurią pasiryžau įvy-
kinti, negaliu apeisti nepriminusi vieno nuoty-
kio, kurs mano dvasioje figūruoja, kaip pag-
rindinė racija to, kuo esu šiuo momentu savo
Tevynėje ir, kuri savo gilia įtaka atvedė mane
į vietą, kurią dabar užimu socialinio teisingumo
ir justicializmo judėjime.

Atsimenu, jog savo vienatvėje ir kartybėje,
kada bėgiojau po didįjį miestą, kiekvieną mo-
mentą laukiau gauti kokią žinėlę iš belaisvio
Lyderio. Įsivaizdavau, kad jis suras kokį nors
būdą pranešti man, kaip ir kur jis randasi, ir
laukiau tos žinios su siela, pakibusia tarsi ant
siūlo, baimės kankinama.

Tebeturiu iš anų dienų keletą jo ranka ra-
šytų pranešimų; visi jie rašyti aiškia, tvirta ir

ryžtinga rašysena ir iš visų jų matosi, su kokia
skaidria dvasia jis pasitiko įvykius.

Visuose savo pranešimuose jis nerašė kito
dalyko, kaip tik rekomendavimą manęs savo dar-
bininkams, "kad jie laikytųsi ramiai, kad nesirū-
pintų juo, kad nesigriebtų prievartos priemo-
nių..."

Sąžiningai turiu prisipažinti, kad aš uoliai
ieškojau jo laiškuose bent vieno žodelio, parei-
škiančio man meilę.

Tačiau, jis beveik apie nieką kitą nekalbėjo,
kaip tik apie savo "darbo žmones...", kuriuos
anose dienose oligarchija gatvėse pradėjo va-
dinti "bemarškiniais".

Šitas jo keistas primygtinumas mane apšvie-
tė: anas darbininkų man pavidimas tai ir buvo
jo meilės žodis, jo labiausiai giliai pajautas
meilės žodis!

Tai suprasti buvo man tada ir tebera dabar
didelis mano gyvenimo nušvitimas...

Man, silpnai ir paprastai moteriškai, jis pave-
dė rūpestį savo darbo žmonėmis, tai, ką jis la-
biausiai mylėjo. Ir aš sau pasakiau: jis galėjo
tai pavesti kitam, kuriam nors iš savo draugų,
kuriam nors iš sindikato vadovų... bet ne, jis
norėjo, kad tai būčiau aš... moteriškė, kuri ne-
žino kito dalyko, kaip tik jį mylėti!

Tai, be abejojimo, buvo visišką jo meilės įrody-
mas. Šis įrodymas reikalavo atsakymo, ir aš jį
jam daviau.

Daviau tada ir tebeduodu dabar. Kol tik gy-
vensiu neužmiršiu, kad Peronas sunkiausioje sa-
vo gyvenimo valandoje pavedė man savo bema-
rškinis.

Kol tik gyvensiu, neužmiršiu, kad jis, norė-
damas parodyti man savo meilę, pavedė man rū-
pintis jo darbo žmonėmis.

Jis nesurado geresnio būdo pareikšti man sa-
vo meilę, ir dabar esu tikra, jog jis pasirinko
švaresnį ir kilniausį būdą man jį pareikšti.

Nuo to laiko, kada aš savo ruožtu noriu pa-
reikšti jas savo, kaip moters, meilę — ir tai no-
riu pareikšti jam nuolat! — lygiai nesurandu

švaresnio ir kilnesnio būdo, kaip paaukodama
jam dalį savo gyvenimo, tarsi ugnimi sunaikin-
dama jį meile jo "bemarškiniams".

Iš kitos gi pusės, tai yra mano padėkos pa-
reiga jam ir jiems ir aš tai vykinu su džiaug-
smu, laiminga, kaip atliekamas yra visos parei-
gos, kurias uždeda meilė.

X.

PAŠAUKIMAS IR LIKIMAS

Ne, nebuvo pripuolamybė priežastim to, kuo
esu savo krašte ir savo tautai. Tvirtai tikiu, kad
esu nukalta tam darbu, kurį atlieku, ir tam gy-
venimui, kurį vedu.

Kada analizuoju savo sielos viduje rolę, ku-
rią man tenka gyventi, vis labiau ir labiau įsi-
tikinu, kad melas yra priskirti tokius dalykus
aklai pripuolamybė.

Jeigu pripuolamybė ir atsitiktinumas viešpa-
tųjų pasauly, viskas būtų keisčiausiame chao-
se; mes negalėtume gyventi taip kintamoje sce-
noje. Ne, atsitiktinumas nevaldo nei pasaulio,
nei žmonių. Laimei ir aciū Dievi, dalykai vyk-
sta kitokiu būdu, ir tai vieni vadina Likimu, kiti
Apvaizda ir veik visi tai priskiria Dieviui.

Aš tvirtai tikiu, kad tikrumoje esama nežino-
mos jėgos, kuri paruošia vyrus ir moteris įvyk-
dymui pavienių misijų, kurią kiekvienas turi
atlikti.

Ar ši jėga yra tiesioginis Dievo stebuklas, ar
Dievas ją idiegė į visuomenės ir į žmogiškosios
sielos prigimtį, to aš nežinau ir nemanau tai ty-
rinėti, tačiau tikiu, kad ta jėga egzistuoja ir, kad
ji mus veda be prievartos, jeigu tik mes neat-
stumiame jos ir bendradarbiaujame su ja.

Be abejo, šitas dvasinio veiksnio pripažini-
mas yra daug vaisingesnis, negu pripuolamybės
prileidimas: tas, kurs save skaito pripuolamybės
sūnumi, nesijaučia turįs bet kokių pareigų, nes
pripuolamybė nėra asmenybė ir ji negali statyti
jokių reikalavimų; bet tas, kurs save skaito pa-
skirties ar Apvaizdos vaiku, arba vaiku nežino-

mos, bet aukštesnės kilmės jėgos, viršijančios jo
gyvenimą ir jo prigimtį, tas turi jausti atsako-
mybę už tą misiją, kuri jam pavesta.

Tebūnie man atleista už šiuos kelis pareiški-
mus, kurie tarsi kiek liečia ir filosofiją, kurios
aš nesuprantu ir nenoriu apie ją rašyti.

Tačiau manau, jog turėjau tai pasakyti pir-
miaisia todėl, kad taip manau, ir, antra, todėl,
kad tai, atrodo, atitinka paprastą bendrą pa-
žiūrą.

Mano gyvenimas yra įrodymas visų to, ką
pasakiau. Jeigu aš nebūčiau tapusi tuo, kuo
esu, visas mano gyvenimas būtų pasilikęs be iš-
aiškinimo.

K odėl aš visad kenčiau, matydama neteisy-
bę?

Kodėl aš niekad nesutikau žiūrėti į vargšus
ir turtuolius, kaip į dalyką natūralų ir logišką?
Kodėl visad jaučiau apmaudą prieš valdžios ir
pinigo ponus, kurie eksplotavo, išnaudojo pras-
ciokus ir vargšus?

Kodėl niekad negalėjau pasiilusuoti nuo sa-
vo vidujinės baimės, kuri mane troškina?

Kodėl iki "mano žavingosios dienos" jau-
čiausi vieniša, sumišusi, tarsi mano gyvenimas
neturėtų prasmės ir tikslo?

Daugybė klausimų būtų likę be atsakymo,
jeigu nebūčiau sutikusi Perono savo kelyje ir ja-
me mano liaudies reikalų.

Ne, ne pripuolamybė pastato vyrus ir mote-
ris didelių žygių priešakyje.

Priešingai, atrodo, kad didieji reikalai paruo-
šia savo vyrų ir savo moterų sielas. Tai dalinai
yra pašaukimas, ir, be to, aišku, esama dar kito
dalyko, kurio išaiškinimas nesiranda mummyse ir
kurs nėra paliktas atsitiktinumo likimui.

Todėl aš leidžiu sau dar kartą primygtinai tai
pabrėžti, kad ir porą žodžių, kurie tebūnie kaip
ir kuklus patarimas.

Manau, jog jeigu kas mato save staiga pas-
tatyto atsakingoje vietoje, kovoje už didelį da-
lyką, tas turi ieškoti savo gyvenime ir savo at-

(Perkelta į 4 psl.).

"Laisvosios Lietuvos" Skaitytojai rašo

K. Sakalas, Chicago, Ill.

Nesuu "Naujųjų" pasamdytas, bet visiems nuosirdžiai patariu nusipirkti šių metų nr. 9 ir pasiskaityti gana įdomų straipsnelį — "Kaip A. Voldemaras pasidavė bolševikams". Straipsnelis nepasirašytas, taigi reikia manyti jį yra parašytas arba bent pilnai išreikiškas Grigaičio ir kitų šio laikraščio vadovų nuomone. Tik iš anksto įspėjus kiekvieną, kuris nepaigalės 5 centų šiam numerui nusipirkti, jog pavadinimas neatitinka straipsnelio turinui. Galima skaityti iš pradžių ir iš galo, bet vistiek nepaaiškės, kaip ir kada prof. A. Voldemaras pasidavė bolševikams. Bet už tai paaiškės (jei dar yra tokių, kuriems neaišku), kad mūsų Alto sekretorius Pijus Grigaitis nėra jau toks gabus Višinskio, Maliko ar kitų marksistinių aukašarūnų mokinys, kaip jis pats įsivaizduoja. Palyginus su šiais bolševikų išrinktaisiais, Pijus yra tik menkas, pasigailėjimo vertas, žmogelis, kuris dėka savo menkumo nėra kenksmingas nei lietuviams, nei bendrai šiam knaštui.

Bet jūmorio dėliai, imkime ir pasizūrėkime, ką gi "mūsų miešos" Naujienos šį kartą porina. Pasirodo, kad tūlas piliētis Bertaišius neseniai "A. Lietuvyje" atpasakojė savo 1941 metų "interview" su buvusiu paleckinės vyriausybės min. pirmininku prof. Krėve - Mickevičium. Neaišku, kodėl Bertaišius taip ilgai šią paslaptį saugojo (turbūt laukė Krėvės mirties), bet jos atskleidimas Naujienų štabo buvo sutiktas su iš anksto parengtais ir daug kartų girdėtais komentarais. Atkreipkime savo dėmesį į kelias svarbesnes vietas, ir to mums užteks, kad pažinūm mūsų Alto sekretoriaus protinius gabumus ir jo marksistinės moralės kritišką stovį.

Nežinau, ar Jūs, skaitytojai, patikėsite, bet Grigaitis šventai patikėjo Bertaišui (ir Krėvei?), kad Lietuvos pavergėjas Pozdniakovas buvo humaniškas ir doras bolševikas, kuris maldaute maldauto Krėvės įspėti Voldemarą, kad tas negrįžtų į Lietuvą, nes bolševikai neturės kitos išeities, kaip jį areštuoti, idant patys nesuiskompromituotų prieš darbininkų kla-

se. "Neklaužada!" Voldemarui vis dėlto grįžus, enkavedistai jam siūlo atgal grįžti. Voldemaras nesutinka. Tada jie jam siūlo persikelti Rygon, kur galėtų sau ramiai ir gerai gyventi. Bet ir čia Voldemaras nenusileidžia ir nurimsta, tik tada, kai bolševikai jį išgabena į Sovietų Sąjungos gilumą.

Štai, koks karštas sovietų patriotas buvo prof. Voldemaras ir, koks gailėstingas ir geraširdis buvo komunistas Pozdniakovas. Kadaiše Naujienos verkė dėl kelių Lietuvoje sušaudytų komunistų agentų, šiandien jis jaučia pareigą tarti šiltą žodį Pozdniakovui ir kitiems bolševikų budeliams.

O jei, žinoma, ar nevertėtų pasidalinti su lietuviams, kuriems tai įdomu? Bent vieną kartą Grigaitis atliktų uždavinį, kuris yra privalomas kiekvienai rimtai ir padoriai spaudai. O pasakas apie A. Voldemarą, tegul geriau pasakoja savo kalibro tautiečiams, jeigu tokių esama.

Krėvės (?) pasakojime Bertaišui, Naujienos randa tik vieną netikslumą. Būtent, Voldemaras 1940 metais persikėlė gyventi Italijon, nes ten pigiau ir jis sumanė parašyti Jėzaus biografiją; taigi, norėjo, būti arčiau Vatikano bibliotekos.

Nėra reikalo tai Grigaičiui aiškinti, bet ir čia Pijus meluoja, kaip tikras marksistas: knyga "Istorinis Kristus" Voldemaras parašė būdamas Utenos kalejime. Tą faktą jis gali pasitikrinti pas Lietuvos vyskupus.

Pasaka būtų nebaigta, jei prof. Voldemaras būtų bandomas atvaizduoti vien kaip komunistų pasidavėlis. Argi galėtų Grigaitis užmiršti ir nepriminti, kad A. Voldemaras buvo taip pat ištikimas Hitlerio "satrapas". (Satrapas yra Naujųjų labai mėgiamas žodis). Paklauskime kodėl: — "Anksčiau Voldemaras lenkėsi prieš Hitlerio "galybę" ir barė Smetonos valdžią, kai ji Klaipėdoje ėmė už pakarpos naciū."

Gal kas pasakytų Alto sekretoriui Pijui Grigaičiui (abejoju, betgi, kad Grigaitis patikėtų), kad kai Voldemaras buvo valdžioje Hitlerio "galybė" reikėsi Muencheno alinėse, ir vėliau — kalejime. O kai Hitleris atėjo valdžion

ar kai Smetona teisė Klaipėdoje naciū, Voldemaras buvo kalejime (o pro kalejimo grotus Smetonos valdžią nelabai išbarsi).

Kad savo straipsniui priduoti daugiau svorio, Naujienos dar pridėda, kad Voldemaras buvo "naujus, kaip kūdikis". Norėčiau su tikti tokį piliētį, kuris mielai pasirinktų Grigaičio, o ne A. Voldemaro smegenis. Toks egzempliorius būtų didelė retenybė pasaulio muziejuose.

Manau sutiksime su manimi, kad jei Voldemaras šiandien galėtų pasiskaityti Naujienas, jis pasidžiaugtų, kad toks laikraštis jį puola ir šmeižia, o negiria. Jis visuomet geriau pasirinktų Grigaitį savo priešų, nei savo draugų tarpe.

Neseniai skaičiau Dirvoje (žūrėk nr. 1) vieno skaitytojo prašymą paaiškinti, "Kas ir kodėl vykdė pasikėsinimą prieš Min. pirm prof. A. Voldemarą. Ar nusikaltėlis buvo nubautas, ar pabėgė? Kur jis dabar yra ir ką jis veikia? Kas jį globoja?"

Kaip žinoma, vienas žmogus buvo užmuštas, du kritiškai sužeisti. Jei Grigaičiui taip gerai žinomi Pozdniakovs kabineto užkulisai, gal jam kartais žinoma, kas buvo šis bolševikų papirktas agentas ir koks likimas jį ištiko?

CENZURUOJAMOS BALFO PADĖKOS

Chicago Apskritis BALFO Valdyba, dėkodama BALFO dešimtmecio talkininkams, kai kuriems laikraščiams išsiuntinėjo padėkos raštus, ten išvardinama asmenis, laikraščius ir radijo stotis, jiems gražiai pagelbėjusias. Mums pirmą padėką ištais išspausdino me "L.L." nr. 3.

Įdomu, kad tą BALFO padėką savaip išcenzūravo dienraštis — "Draugas" nr. 16. Jie išbraukė laikraščių ir radijo stočių vardus. Kodėl taip padaryta — galima tik spėlioti. Gal todėl, kad ten minimi ne vienas, bet keturi laikraščiai. Dėkojama ir 3 radijo stotims, tačiau nedėkojama "Draugo" radijo stočiai...

20% NUOLAI DOS!

Dėl išpardavimo prieš inventurizaciją.
BATAI VYRAMS: Florsheim, Crosby Square, Freeman, Pedwin.
BATAI MOTERIMS: Air — Step, Velvet—Step, Wilbur Coon ir Mary Adams
BATAI VAIKAMS: Buster Brown ir Weatherbird

UNIVERSAL SHOE STORE—
335 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

MODERNIŠKA KIRPYKLA

Savininkas W. REKASIUS,
752 West 33rd Street (prie Halsted gatvės).
Darbas atliekamas labai švario, kirpyklos patalpoje ir geriausiai, — pagal kiekvieno mūsų tautiečio skonį ir pageidavimą. Kainos zemos.
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Sėtdieniais — nuo 9 val. ryto, iki 6 val. vakaro.
Trečdadieniais — uždaryta.
Telefonas: Victory 2-8770.
UŽEIK IR PATS ĮSITIKINK.



Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiau šių firmų įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirkite pigiau

Lietuvių PŖEKYBOS Bendrovėje
ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-4' St.). Tel: SEeley 3-4711
Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

MAISTAS,

A L U S,
V Y N A S

Jay-Garden Market

SAVIN. MARY SIMS
18434 Joy Rd., prie Southfield,
Detroit 28, Mich.

Telef.: Krautuvės Buto:
VE 5-5755 WE 3-6702

LIETUVIŠKOJ KRAUTUVĖJ

DANA

yra didelis pasirinkimas: įvairūs gintarė gaminių, lietuviškų audinių, medžio ir odos išdirbinių, valku ir moteriškų drabužių

A. IR D. PAREIGIAI, SAV.
1445 So. 49 Av., Cicero 30, Ill
Tel.: To 3-6591

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

LIETUVIŠKA KEPYKLA

SAV BRUNO MACIANSKAS,
3339 So. Lithuanica Ave.
Tel.: CLiffside 4-6376

IŠ TOLI AR IŠ ARTI, PIGIAI PERKRAUSTAU

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave.
Tel.: FRontier 6-1882.

Pervežu baldus

PIGIAI IR SAUGIAI VIETOE IR IŠ TOLIAU
Turio naują didelį sunkvežimį ir apdraudas KOSTAS EDUKONIS
6990 So. Taiman — Chicago 29
Tel.: GRovehill 6-7096

JAUKIAI

PRALEISI VAKARĄ

CICERO UŽEIGOJE LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITI
Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 50
Illinois Telef.: TOWnhall 3-9601

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGŪS SAŽININGAS PATARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULANTI PERKRAUSTYMU ĮRANKIAI KAI PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIORINTI.
JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel.: WALbrook 5-9209



Rudeninių ir žieminių lietais, paltų, o taip pat šiltų vilnonių megstinukų didelis pasirinkimas pas:

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam laikui mokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.
Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vak. Sekmdieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tik tada, kai naujų prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą planą. Tokį paslaptinį planą žino ir sėkmingai jį praktikoja LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. Halsted St.

DIDELIS PASIRINKIMAS vyrams, moterims ir vaikams drabužių ir baltinių, NAMAMS REIKMENŲ, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir visa kita Jūs pirkite PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

DAINOSE APDAINUOTA IR PASAKOSE APSAKINĖJAMA

KARČIAMA RUŽAVA

(MEISTER BRAU TAVERN)

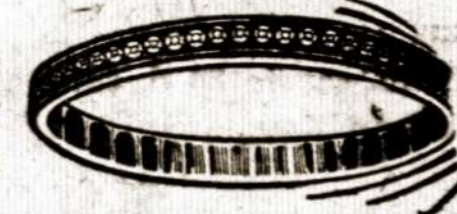
DABAR randasi Chicagoje, 2532 W. 47 St., Brighton Park Sav. V. PRANCŪZEVIČIUS. Tel.: VIRginia 7-2429

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.
Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus.
Aprūpina gera filmine medžiaga.

Didelis pasirinkimas

Laikrodžių ir Brangenybių



Vietoje ir Europoje gamintų laikrodžių sąžiningas pataisymas už žemas kainas.
A. R. JUNEVIČIUS IR SŪNUS.
3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Virš 50 metų veikia dieną ir naktį

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duoda apie ĮVAIRIAS APDRAUDAS.
Kreipkitės į

JOHN F. E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga.
4605 — 07 So. Hermitage Ave. Tel.: YARDs 7-1741 ir 7-1742, arba — 4330 — So. California Ave. Tel.: LA 3-0440.

Koplyčiose veikia moderniški oro keitimo įrengimai

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS

2424 W. 69th St. R Epublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. V Irginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. P ULLman 5-1270

27 metai patyrimo siuvice

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau, pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuo maeju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3541 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telef.: YARD 7-6035

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Kviečia visus į bendrą lietuviybės darbą

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuviybės išlaikymo darbui ir kovai už gražią Lietuvos ateitį.

70 metų sukaktuvinis vajuas, prasidėjęs š. m. sausio 1 d. su teikia įstojimo į SLA lengvatas visiems naujai įstojantiems.

APDRAUDA Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia — sujungta su fraternalėmis naudomis, SLA apdrauda pagelbės Jums ir Jūsų šeimai nelaimėje.

Gyvybės apdrauda iki \$10.000.00 asmeniui,
Sveikatos apdrauda iki \$325.00 asmeniui,
Senatvės apdrauda iki \$300.00 asmeniui.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praeityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parašysit SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

Eik Sigute, eik sesele!
Jei išalkus — užsikąsi,
Jei ištroškus — atsigersi.

EIK Į SILVER POINT INN

3517 So. Halsted St.

ĮVAIRI kepta ir virta UŽKANDA, žuvis, silkutės.
VOKIŠKAS ALUS iš statinių ir kitokie TAURŪS GERIMAI.
SAVAITGALIAIS SŖKIŲ MUZIKA.
MANDAGUS ir draugiškas patarnavimas pačių savininkų Stepo ir Prano Guobių.

KĄ JIE DIRBA

Karolis Drunga, vienas iš didžiųjų laisvės kovotojų greitai laiku pasirodys "L. L." skiltyse realiū esamos padėties vertinimu ir naudingomis žinomis bei sugestijomis Lietuvos laisvės kovoje.

Karolio Drungos patyrimas pagrindžio veikloje ir geras pažinimas bolševikiškos veiklos metodų ir priemonių, yra neįvertinamas brangus šioje gyvybinėje lietuvių tautos kovoje.

Pulgis Andriusis, vienas populiariausių lietuvių rašytojų, sutiko bendradarbiauti "L. L.", kartas nuo karto praskaidrindamas "Laisvosios Lietuvos" skaitytosius linksmomis nutikimais ir audringo lietuvių gyvenimo ir nepailstamos veiklos visuose pasaulio kampuose ir užkampiuose.

Rašytojas Juozas Žukauskas, buvęs "Australijos Lietuvis" redaktorium, rimtai svarsto, kaip sudaryti glaudesnį ryšį su "Laisvosios Lietuvos" štabu ir skaitytosiais. (Adresas: Juozas Žukauskas, 27 Seymour Rd., Elsternwick, Vic. Australia).

Jonas Balčiūnas, A. Balys, P. Janulis, K. Juškėnas, J. Ulevičius išvyksta į Detroitą, kur įvyksta didžiulis dainos ir baleto vakaras. Numatoma, kad ir daugiau cika-giečių ta proga aplankys Detroitą.

M. Česas, turėjęs automobilių taisyimo dirbtuvę su A. Stanevičium, išsiskyrė ir persikėlė į 1943 W. 59 St naujon įmonėn Mobile Gas Station.

Dalia Pyragiūtė, garsiojo Lietuvos aviacijos majoro Pyragiaus dukte, po ilgos viena-gės Kanadoje ir Amerikoje, lai-minga ir kupina išpūdžių sugrįžo į savo tėvų namus Adelaidėje. — Per "Laisvąją Lietuvą" ji siūnčia visiems savo bičiuliams daug nu-širdžiausių linkėjimų ir pasižada artimiausioje ateityje ką nors pa-rašyti iš savo kelionės išpūdžių bei nuotykių.

"Laisvosios Lietuvos" štabas ir artimiausieji bendradarbiai dėko-ja ir linki Daliai geriausios sėk-mės ir lietuviškos ateities!

Rašytojas Mykolas Vaitkus, senosios kartos poetas, paruošė spaudai naują eilėraščių rinkinį "Aukso Ruduo" vardu, kurį lei-džia Lietuvos Knygos Klubas. Po-etas M. Vaitkus mūsų poezijoje yra vienas pirmųjų estėtų, grožio ieškotojų ir šviesios sielos ugdy-tojas. Be to, ilgametis anų laikų periodinės spaudos redaktorius ir publicistas. Turi spaudai paruošęs atsiminimų rinkinį. Suo metu gy-vena Naujojoje Anglijoje, netoli New Yorko ir yra kapelionu vie-nuolyne.

Edvardas Šulaitis, "Laisvosios Lietuvos" ir kitų lai-raščių nuolatinis bendradarbis ir sporto korespondentas, tarnaujęs kariuomenėje, kuriam laikui ap-sigyveno Los Angeles, Calif. ir numatęs aplankyti žymesnes vie-tas ir kiek ilgiau pasišvaistyti po Holyvudą ir savo kelionės išpū-džiuis bei nuotykius aprašyti ir atsiųsti "L. L."

J. J. Bačiūnas, vienas žinomiausių Amerikos lie-tuvių atgimimo žadintojų, pasku-tinių laikų išsamiai ir objektyviai nagrinėja lietuvių biznierių pa-reigas ir padėtį lietuviškoje vi-suomenėje.

Šviesi J. J. Bačiūno asmenybė ir jo neišseimamas idealizmas tu-rėtų būti pavyzdžiu ne tik lie-tuviams biznieriams, bet ir kiekvie-nam lietuviui inteligentui, dirban-čiam visuomeninį darbą.

Dr. Stp. Biežis, vienas veikliausių Amerikos lie-tuvių visuomenininkų, nežiūrint jo atsakingų pareigų įvairiose lie-tuvių organizacijose Amerikoje, suranda laiko ir lietuvių švieti-mui, ypač medicinos mokslo srity.

Dr. Stp. Biežio vadovo į svei-katą "Būkite sveiki" antroji, pa-pildomoji laida, yra retas ir labai pagaldautinas svečias, kuris turė-tų aplankyti kiekvieną šeimą, ne tik Amerikoje, bet ir visame lai-svame pasaulyje.

Knygų platintojams Kanadoje, Australijoje ir kituose kraštuose patartina išsirašyti bent po keleta šios knygos egzempliorių. Norin-tieji įsigyti šią knygą, užsakymus siųskite šiuo adresu:

Dr. Stp. Biežis,
3241 W. 66th Pl.
Telefonas: Republic 7-7868

Žurnalistas Bronys Raila, vienas iš stipriausių Lietuvos Re-zistencijos Santarvės šulų, sutiko būti "L. L." nuolatinio bendradar-biu.

Nepaprastai vertindami B. Rai-los minčių aštrumą, laukiame iš jo naujų pragiedrulių ir gaivinan-čio vėjo lietuvių visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime.

PROF. PUZINAS LIETUVISKAJAME SEMINARE

Bostono — Brocktono studentų santariečių rengiamame lietuviš-kajame seminare rytinių pakraščiu jaunimui, sausio 16 d. dr. M. Aisekaitė — Gimbutienė, pailius-truodama ekrane, kalbėjo apie "Lietuvių tautos kilmę".

Vasario 6 d., 3:30 val. Semina-re paskaitą apie "Vilniaus pradme-nis" skaitys prof. dr. J. Puzinas, buv. Lietuvos Universiteto archė-ologijos katedros vedėjas. Paskai-toje, kuri taip pat bus iliustruota bus patiekta naujausios origina-lios Vilniaus praeities tyrinėjimų medžiagos. Rytinių pakraščiu jau-nimas, kuris norėtų patirti, kas dėjosi Vilniuje prieš Gediminui susapnuojant Geležinį Vilką, — o kartu ir susipažinti su visa Lietu-vos miestų pradžia, — maloniai kviečiama atsilankyti. Paskaitos vyksta Taut. Namuose, 484 E. 4th St., So. Boston, Mass.

Vasario 6 d., šeštadienį, apie "Lietuvių tautinį charakterį" skai-tys V. Kavolis.

Bostono — Brocktono Studentai Santariečiai

STUDENTŲ SKAUTŲ KAUKIŲ BALIUS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, studentai skautai ren-gia kaukių balių. Didžioji dalis pelno skiriama šalpos fondui. Už geras kaukes numatyta daug pre-mijų.

Balius rengiamas vasario 5 d., 7 val. vak. Viking Ballroom (prie Emerald ir 69 St.). Visi kviečia-mi linksmai praleisti vakarą su akademikais ir tuo pačiu paremti studentų skautų šalpos fondą. Stu-dentams kaina sumažinta.

ASS Čikagos Skyrius.

NEW YORKO SKAUTŲ VAKARAS

Vasario 6 d. gražiai išpuoštoje Apreiškimo parapijos salėje (259 N. 5 St. ir Havemeyer St., Brook-lyn, New York), New Yorko skau-tų ir skautai rengia linksmą jau-nimo vakarą. Programoje trumpa akademija — paminėti New Yorko Skautų Vyčių D-vės penkmetį su kalbomis ir sveikinimais. Ant-roje dalyje eina: rašyt. Vyt. Alan-to trijų veiksmy komedija — "Bu-halterijos klaida", kurią atliks New Yorko Skautų Dramos Sek-cija, režisuojant akt. Vyt. Kidolius. Dekoracijos — A. Eiduevičiaus, R. Kisieliiaus ir P. Petraičio. Po programos šokiai iki vėlumos, grojant jaunimo pamėgtam Juozo Thomo orkestrui. Šokių metu gi veiks namie gamintų valgių bu-fetas su gėrimais, taip pat bus prvesti dar niekur nematyti šo-kių konkursai, pav. obuolių polka ir t. t.

New Yorko Skautų Vietininki-ja ir Skautų Tėvų Komitetas kvie-čia New Yorko apylinkės lie-tuvių, ypatingai jaunimą, šiamė linksmavakaryje gausiai dalyvau-ti. Vakarą — minėjimo pradžia — 5 val.

Ta proga New Yorko skautų vadovybė prašo tėvelius, kurių dukters ir sūnus priklauso ame-rikiškių skautų vienetais ar ne-priklauso jokiai lietuviškai orga-nizacijai, leisti jiems jungtis į lie-tuvių skautų organizaciją, kurios vienintelis tikslas yra ugdyti jau-nimo širdyse meilę lietuviškiems idealams. Skambūs šūkiai: "Išlai-kykime lietuvių kalbą" ar "Ples-kime lietuvių" ir kiti yra be-reikšmiai, jei nėra paremti kon-krečia pagalba jaunimo organi-zacijoms. Tad visi į skautų va-karą.

DETROIT, MICH.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SANTAROS SEMINARAS

Sausio 30 d., sekmadienį, 6 v. vak. buv. Lietuvių salėje (pirmas aukštas) įvyksta Lietuvių Studen-tų Santaros seminaro ketvirta pa-skaita, kurią skaitys prof. Viktoras Biržiška. Paskaitos tema: mo-dernioji matematika — jos pra-dai ir pradmenys. Savo paskaitoje gerbiamas prelegentas palies vysk. A. Baranuską ir Vaizgantą kaip

Lietuvių matematikus. Visuomenė, o ypač studentai yra maloniai kviečiami atsilanky-ti į šią ypatingą paskaitą.

Visi į Bankietą

Detroit'o Lietuvių Tautinių Or-ganizacijų Sambūris, Lietuvos Iga-lioto Ministerio Anglijai Broniaus K. Balučio 75-rių metų amžiaus sukakčiai paminėti, ruošia š. m. vasario 5 d. 7 val. vakaro (šešta-dien) Tuller Hotel didžiulį bankietą. Bronius K. Balutis yra plačiai žinomas ne tik kaip gabus diplomatas, bet ir kaip di-delis Lietuvos veikėjas bei visuo-menininkas.

Bankiete dalyvaus visa eilė žy-mių svečių: Lietuvos Konsulas Dr. Petras Daužvardis iš Čikagos, Čikagos Sanitarijos Distrikto pre-zidentas advokatas Antanas Oliš, Amerikos Lietuvių Tautinės Sa-jungos pirmininkas advokatas An-tanas Lapinskas, senas Amerikos lietuvių veikėjas Dr. Stasys Bie-žis, žinomas lietuvių bankininkas Kazanaukas, detroitiečių bičiulis ir žinomas lietuvis J. Bačiūnas. Dirvos redaktorius Balys Gaidžiū-nas, clevelandietis plačiai žin-mas veikėjas Pijus Žiūrys, Lietu-vos Laisvės Komiteto narys advo-katas — žurnalistas Vincas Raste-nis, Rezistencinės Santarvės Vy-riausios Vadovybės nariai Stepa: Mackevičius ir Bronius Bieliukas Laisvosios Lietuvos vyr. redaktori-ų Vytautas Staneika ir eilė kitų žymių veikėjų iš svetur ir vietos.

Po glaudžių ir reikšmingų kal-bų ir vaišių, bus proga susipažinti su mūsų žymiais veikėjais ir kultūrininkais.

Dalyvavimas vienam asmeniui kaštuoja 5 doleriai. Po iškilmin-gų pietų, grojant geram orkestrui, bus galima ir pašokti.

Norintieji dalyvauti maloniai prašoma, kaip galint ankščiau vietas rezervuoti — lietuviškame knygyne "Neringa", 1906 — 25th. g. vė. Telef.: Tashmo 67134.

Rengimo Komitetas.

"Girios Aidas", žurnalas, leidžiamas Lietuvos Miš-kininkų S-gos Tremtyje. Redaguo-ja prof. mišk. Jonas Kupronis. Neseniai pasirodė 1954 m. 1—2 (11—12) nr., pašvęstas Lietuvos Miškininkų S-gos 25 metų sukak-čiai paminėti. Be įvairaus, įdo-maus turinio ir aktualijos infor-macijos, yra ir iliustracijų. Žur-nalas spausdinamas rotatorium, kas labai šalta sutinkamas, lyg gyventume dar stovyklose. 154 pusl., viršelis pieštas. Priedu ei-na "Girininko Daina": žodžiai po-etės J. Augustaitytės — Vaiciūme-nės ir muzika — komp. J. Žilevi-čiaus. LMS-gos Tremtyje valdy-bą sudaro: pirm. V. Žemaitis, J. Kastautas, J. Žebrauskas, P. Nor-dernioji matematika — jos pra-dai ir pradmenys. Savo paskaitoje gerbiamas prelegentas palies vysk. A. Baranuską ir Vaizgantą kaip

PARDUODAMA

Maisto krautuvė, arti mokyklos Krautuvėje yra ir mokyklos reik-menys bei prekės. Šena ir plati klientūra, gera apyvarta. Galima įsigyti šią prekybą su nedideliu pradiniu kapitalu. Apžiūrėti šią krautuvę ir sužinoti visas sąlygas kreipiantis į jos savininką: 3400 So. Litanica Ave., Chi-go, Ill.

TELEVIZIJOS

Ir Radio Aparatų Taisymas Sžiningas ir garantuotas darbas Darbo valandos: 6 v. v.—10 v. v. Šeštadieniai: 8 v. ryto — 8 v. v. M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St. Telef.: Virginia 7-0087, jei neatsako, šaukite: VI. 7-3037

B. PAKŠTO LIKERIŲ PARDUOTUVĖ — SVETAINĖ

(7-11 Club)

3139 So. Halsted Street DANUBE 6-9443

Išnešimui:

MIDUOLIS — 5th	\$3.95
VOKIŠKO VYNO BUTELIS	\$1.40
BALTOS MĚSKOS DĖŽĖ	\$2.85
AMBERLITE DĖŽĖ	\$2.90

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PProspect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, liktal antradieniais ir penktadie-niais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofi-sas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACB
Tel.: RE 7-7868

Kabineto Tel.: LAfayette 3-1707
Buto: Fillmore 3-8614 (Maywood)

Dr. S. Geštautas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Širdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Avenue
(Kampus Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 ir 6—8 p. p. kasdien
išskyrus trečiadienį ir sekmadienį

Tel.: HEmlack 4-8615

Dr. Ant. Narbutas

PLAČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 So. Western Ave.
Priima: Pirm., treč., ketv. ir
penkt. 6:30 — 8:30
Antradieniais: nuo 10 iki 12 v. ryto.
Šeštadieniais: nuo 2 iki 4 val. popiet.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius
ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.

Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel.: Virginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kos-metikos dalykų ir malonus patar-navimas pačio savininko
Pr. Šimkaus.

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Telef.: GRovehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tartį ir planus.
Atlieka įvairius remonte darbus.

JAIKUS LIETUVISKAS RESTORANAS IR VALGYKLA

biliardas ir stalo tenisas. Įvairus gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai. Treitinių mėgstamiausia vieta.
Erđvi salė
įvairiems parengimams



JAIKUS LIETUVISKAS RESTORANAS IR VALGYKLA, biliardas ir stalo tenisas. Įvairus gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai. Treitinių mėgstamiausia vieta. Erđvi salė įvairiems parengimams

JONAS BUDRIKAS

1442 So. 49th CT., Cicero 50, Ill.
Tel.: TOWNhal 3-9472

NAMŲ STATYBA,

ĮVAIRŲS REMONTAI IR PARDAVIMAS
Jei norite remontuoti, pirkti ar užsakyti gerai išplanuotą, patogų, gražų ir pigų namą, kreipkitės pas

V. ŠIMKŲ,

4645 So. Keating Ave., Chicago 32, Ill.

Susitarimui šaukite: RELiance 5-8202

Šiokiadieniais nuo 5 val. p. p., o Sventadieniais nuo 10 iki 4 val.

20 savačių išmokejimai be procentų!

4630-32 So. Ashland Ave. Tel. YARds 7-3900

Švenčių ir kitomis progomis, saviems ir svetimiesiems tinkamiausia dovana yra Prof. IGNO KONČIAUS

MEDŽIO DROŽINIAI

Gimtąjam kraštui prisiminti

223 kreidinio popieriaus puslapiuose rymoja 100 kryžių, smutkelių ir rūpintojėlių, išreiškiančių Gimtojo Krašto ilgesį ir meilę jam.

Aptarimai ir paaiškinimai lietuvių ir anglų kalbomis.

Kaina \$5. —

Užsakymus drauge su pinigais siųsti: "Laisvoji Lietuva", 3157 So. Emerald Ave., Chicago 16, Ill.

Tai bus šokiai, kad juos galas! Ir linksmumui nebus galo...

BRIGHTON PARKO NAŠLIŲ IR NAŠLIUKIŲ KLUBAS

Š. m. sausio 29 d. šeštadienį, Vengeliausko Svetainėje, 4500 So. Talman Ave., rengia didįjį

Šokių ir vaišių vakarą

Nauji ir seni ateiviai, našliai ir nenašliai, visi kviečiami dalyvauti.

GROS GERAS ORKESTRAS. UŽKANDŽIAI, VAIŠĖS, IR KITOKIOS VISOKIOS LINKSMYBĖS BEI ĮVAIRUMAI.



Jonas Kanis

MALONIAI KVIECIA ATsilANKYTI

ir PAMATYTI

100% VIRGINIA VILNOS,

DVIGUBAI AUSTOS — LABAI

STIPRIOS MEDŽIAGOS

KOSTIUMAI SU 2 POROM

KELNIŲ žymiausių siuvelyklų

darbo:

PACE SETTER tik už

\$55 iki \$65

PHOENIX tik už

\$65 iki \$78.50

BOTANY "500" tik už

\$86.75 iki \$89.75

GROSHIRE tik už

\$100 iki \$140

BEN STAR

KRAUTUVEJE

DIDELIS PASIRINKIMAS, PASKUTINĖS MADOS VYRAMS IR MOTE-RIMS GRAŽIŲ RŪBŲ.

20 savačių išmokejimai be procentų!

4630-32 So. Ashland Ave. Tel. YARds 7-3900

Jonas Karvelis

3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Telef.: YARd 7-0677.

Didžiausias pasirinkimas: sluvanų mašinų, Radio aparatų, Įvairių šveicarikių laikrodžių, Įvairiausių lietuviško meno išdirbinių, Lietuviš-kių knygų, žurnalų ir laikraščių.

Vadovas į sveikatą

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BŪKITE SVEIKI.

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašo-ma svarbieji sv ikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Jos kaina tik 2 doleriai su prisūntimu. Tuojau užsakykite. Antra lai-da, iliustruota daugeliu atvaizdų.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868.

SKANIAU, ŠVARIAU IR JAUKIOJE APLINKOJE

Jūs pavalgysite pusryčius, pietus ir vakarienę lietuvių laikomo-je valgykloje

Antonette's

Lietuviška valgykla

3206 South Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuviški ir vietiniai valgiai, mandagus patarnavimas, žemos kainos.

E. Galminienė ir Z. Gražienė, sav.